

14

YAĞMUR OKULLARI

Ramazan Çakır

YAĞMUR OKULLARI

Ramazan ÇAKIR

YAĞMUR OKULLARI

Ramazan ÇAKIR

YAĞMUR OKULLARI

Editör
Hasan Hayri DEMİREL

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
Ali ÖZER

Mizanpaj
Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN
978-9944-125-97-0

Yayın Numarası
260

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Nisan 2010

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Kaynak Yayınları
Kısıklı Mahallesi Meltem Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.kaynakyayinlari.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Asırlar önce Merv, Buhara ve Türkistan'dan gelen Horasan erenlerinin ve Yesevî dervişlerinin gönüllere serin bir pınar gibi akmasıyla Anadolu, Gülbank-ı Muhammedî ile tanışmıştı. Rahmet damlalarıyla dolan nehirlerin yatağına doğru akma vakti gelmişti. Şimdi vefa borcunu ödeme, tarihle hemhâl olma, mutlu yarınları kurma, sevgi ve barış tohumlarını atma zamanıydı. Kervan yolda düzülecek ve ığıl ığıl akacaktı Asya'nın bağrına.

Ün alıp, ün salıp, ün olup gitmek,
Mutlu yarınlara, tatlı dün olup gitmek.
Biz gitmek için geliriz güzelim,
Mesih – dem olmak.
Yazgısı hicrettir kutsilerin,
Kaygısı; yok olmaktır durgun ırmaklarca.

(Hüdayi Can)

Devran O'nun, ferman O'nundu. Zaman, çatlayan dudaklara, çoraklaşan insanlığın bağrına bir ab-ı hayat gibi yağma zamanıydı. Anadolu'dan gelecek yağmur gönüllüler için eller Rahman'a; sineler Sultan'a açılmış ve insanlık son baharında elinden tutacak gönül erlerini beklemeye koyulmuştu.

Alem takdir gözler, Hakkın fermanı
Cihânı best eyle, çıksın armânı,
Senden biter dertlilerin dermanı,
Rahm eyleyip, yağmur yağdır, Sultanım! *(Mahtumkulu)*

Merkezine "İnsan sevgisini" yerleştirilen binlerce Anadolu insanı; "Beyaz Gemi" de kaybolan nesli aramak için çıkmıştı yola. Bir vuslat gerçekleşmişti, güz yağmurlarıyla. Ay yıldızlı bayrağımız dalgalanmaya, İstiklal Marşımız söylenmeye ve sevgi ekseninde eğitim verilmeye başlanmıştı Asya steplerinde, Altayların eteklerinde.

Köroğlu'nun kır atını oynattığı, Dedem Korkut'un kerametli sözlerinin yayıldığı, Manas'ın kopuzunun sesinin duyulduğu bu topraklarda Türkçe şarkılar, şiirler terennüm ediliyordu şimdilerde.

Önden giden atlıların, çölleri ve taşları yeşillendirme adına çıktıkları bu nazenin ve sırlı hayat yolculuğunda kısa zamanda beş kıtaya ulaşıldı. Yeşeren fidanlar meyveye durdu ve 110 ülkeden şiir, hikâye ve şarkı damlaları olarak, bir yaz akşamı medeniyetler beşiği İstanbul'a çisil çisil yağdı; yağınca gözler buğulandı, gönüller eridi. İnsanlık sevgisiyle yanıp-tutuşan adanmış dinamik ruhlar, yağdıkları her gönlü, gittikleri her yeri bereketlendirdiler.

Yağmur, duysam içimin göklerinden sesini
Yağarsın; taşlar bile yemyeşil filizlenir.

(Nurullah Genç)

Sultanlar serverine âşık binlerce genç, barış ve sevgi yağmurları olarak yağdı insanlığın üzerine; damla damla. Her damla bir gönül, her gönül bir okul oldu; Asya'nın ve Afrika'nın bağrında. Sevgi okulları sardı her bir yanı. Sevda tohumları saçıldı dört bir yana. Beyaz adam, yüreği ağarmış adam, baş okşuyor, gülücükler dağıtıyordu. Yetmiyordu: Batıdan Doğuya, Pakistan'dan Açe'ye, Miyammar'a, Darfur'a yardım için koşuyor; gönlünde ve elinde neyi varsa paylaşıyordu, mutlu ve aydınlık bir dünyanın kurulması adına.

Ömür sayfalarımın en güzel 6 yaprağını acı tatlı hatıralarda doldurduğum Yesevi diyarına adım atacağım hafta nikâhımız kıyılmıştı. Can yoldaşım ile iki bavula sığdırdığımız dünyalıklarımızı alıp; bindik uçağa. Beş saatlik bir yolculuk ve 13 saatlik çileli bir bekleyişin ardından; adına şarkılar bestelenip şiirler yazılan, yeşilliğine ve pınarlarına doyum olmayan, sımsıcak dostların bulunduğu Türkistan'a geldik.

Hayat merdiveninin 37. basamağına adım attığım ve 15 yılımı adadığım buram buram kardeşlik, dostluk kokan bu topraklarda çok şükür nefes almaya devam ediyorum. Siz değerli okurların karşısına ilk ağızdan derlenen hayat hikâyeleriyle çıkmayı düşündüm. "**Yağmur Okulları**" ile çıktığımız hatırât ve hikâyet yolculuğunu, Rahmet damlalarının her daim olması ve yağmur yüzlü zatların dualarını alma temennisiyle; "**Gökten Rahmet Yağarken**" ile hitama erdirmeyi ve siz değerli okuyucuların takdirine bırakmayı düşündüm.

Dest-bûsi arzusuyla yanan bir garip bendenin âcizane derleme çabasında bulunduğu **"Yağmur Okulları"** inşallah, âlemlere rahmet olarak gönderilen Yağmur ve Gül ile remzedilen Güllerin ve Gönüllerin Efendisinin şefaatine nail olmamız için bir vesile ve bereket kapısı olur.

Dr. Ramazan ÇAKIR

AŞKABAT- 2008

Birinci Bölüm

YAĞMUR OKULLARI

Hiç ummadığın yerde
Nâgâh açılır perde
Derman erişir derde
Mevla görelim neyler
Neylerse güzel eyler
İbrahim HAKKI

Yağmurun adı, rahmettir Anadolu'da. Yağmur, toprağın can suyu, baharın ayak sesidir. Yağınca tabiat şenlenir. Bahar ki, tomurcukların sabırla açmayı beklediği en güzel mevsimdir. Birkaç karasevdalı, çöllerde bahar havası estirmek ve fani dünyada bâkî bir iz bırakmak için, sıcak diyarlardan getirdikleri çam sakızı çoban armağanı küçük paketler ve emin adımlarla yollara düştü. Niyetleri hâlisti. Kalplerinde heyecan vardı. Yılların birikimi olan hisleri doruk noktadaydı.

Uzun süren yolculuğun ardından.

– Buyurun! Adım Tanas, Komrat Devlet Üniversitesi Rektörüyüm. Sizlere nasıl yardımcı olabilirim?

70 yaşındaki Gagavuz aksakalı, âli makamında kendine yakışanı sergilemişti.

– Sizin için her türlü yardıma hazırım.

Hemen telefona sarıldı:

– Kızım vitrindeki fincanları çıkar. Hemen çayları hazırla. Misafirlerimiz uzaktan hem de ta Türkiye'den gelmiş! Acele et!

Çaylar porselen fincanlarda geldi. Teşekkür etmek ve geliş gayelerini anlatmak için iyi giyinmiş kişi ayağa kalktı ve:

– Biz, Anadolu'dan geldik. Çağın şartlarına uygun modern donanımlı bir eğitim yuvası açmak istiyoruz. Devletin izni ve sizin yardımlarınızla burada bir dostluk ocağı tüttürelim, bir okul kuralım istiyoruz. Çaylar ve sıcak ilginiz için ayrıca teşekkür ederiz.

Bu sözler Tanas Ağa'yı etkilemiş, uzaklara dalıp gitmişti. Sağ eliyle çenesini sıvazladı. Gözleri buğulandı. Başını kaldırdı ve buruk bir tebessümle:

– Bu zamana kadar neredeydiniz? Geç bile kaldınız!

İçlerinden en yaşlı olanı kısık bir sesle:

– Kapılar sürgülüydü. Biz kendimizde değildik. Kendi derdimize düşmüştük. Biraz da çekiniyorduk doğrusu.

Oda birden sessizliğe bürünmüştü. Hepsinin kulaklarında aynı ses çınlıyordu: "Bu zamana kadar neredeydiniz?"

Sessizliği Tanas Ağa bozdu:

– Çadır Lunga şehri tam istediğiniz bir şehir. Orada bir okul açabilirsiniz. Hem tanıdıklarım da var. Fazla kalabalık da değil.

Gagavuzların Dünya ile bütünleşmesini kolaylaştıracak bir eğitim faaliyeti için kollar sıvandı, planlar yapıldı. Türkiye'den gelecek uzmanlarla beraber Çadır'ı ziyaret etmek ve okul binalarını yerinde görmek için telefon trafiği başlamıştı. Nihayet, beklenenler geldi.

Nefes almayı zorlaştıran boğucu yaz sıcağı altında yola koyuldular. Susuzluktan çatlamış, yağmura hasret toprak kokan, tabiatın içinden bir pınar gibi süzüle süzüle geçtiler. Arabanın camları sonuna kadar açıktı. Oldukça bozuk olan otuz beş kilometrelik yol boyunca, eşsiz manzaraya şahitlik ettiler. Manzarayı seyrede seyrede Çadır'a vardılar.

Hızlı adımlarla doğruca valilik makamına gittiklerinde sekreterin arka arkaya gelen soruları karşısında afalladılar.

– Beyefendi, nereye gidiyorsunuz? Randevunuz var mı?

– Biz Vali Beyi ziyarete gelmiştik.

– Vali Bey ABD'de iş gezisinde.

– Peki, onun yerine kim bakıyor?

– Başyardımcısı İvan Bey vekâlet ediyor.

– Görüşebilir miyiz? Mutlaka görüşmemiz gerekiyor. Bu beyler Türkiye'den geldiler. Çok önemli bir konu hakkında görüşecekler.

Yoğun ısrarları netice vermiş, Tanas Ağa ve beraberindeki heyet, İvan'ın odasına girmişlerdi. İçeride orta yaşlı, iri kıyım vücuduyla koltuğu dolduran soğuk bir yüzle karşılaştılar. Ellerindeki ufak tefek hediyeleri önlerindeki masaya bıraktılar. Yerinden güçlükle doğrulan İvan Bey, zoraki gülümsemeye çalışarak:

–Buyurun beyler, sizi dinliyorum. Sekreterime çok önemli demişsiniz.

Tanas Ağa'nın kısa süren takdiminden sonra; iyi giyimli kişi, konuşmaya başladı:

– Efendim! Biz Türkiye'den geldik. Mazisi tarihin derinliklerine dayanan iki halkın daha da yakınlaşması ve muhkem köprülerin atılabilmesi için modern bir lise açmak istiyoruz. Öğretmenlerimiz ve teknik araç-gereçlerimiz hazır. Sizlerden arzumuz, mümkünse bize uygun bir bina tahsis etmeniz ve resmi prosedürü başlatmanız.

Bu sözleri duyunca, İvan Bey'in birden yüz hatları gerildi. Hiddetlendi. Kaş, göz ve el hareketleri hızlandı. Adeta kan beynine sıçradı ve:

– Bakın beyler! Sizler iyi niyetli insanlara benziyorsunuz. Sanki burada okul mu yok! Yeteri kadar okulumuz var. Bu iş için mi ta Türkiye'den geldiniz? Ne anlıyorsunuz okul açmaktan; fabrika deseniz anlayacağım. Hem kime faydası var, kaç öğrenci okuyacak ki, ne kârı var, bu işin? Çok zor sizleri anlamak, çok. Hem,

yabancılardan bu konuda destek isteyeceğimiz kanaatinde de değilim!

Misafirlerden yaşlıca olanı:

– Bizim açacağımız okul, milletler arası geçerliliği olacak seviyede eğitim verecek. Sıradan bir okul değil. Mezunları dünyanın değişik üniversitelerinde okuyabilecek. Kendi dillerinin yanında İngilizce ve Türkçe de öğrenecekler.

Bu sözler de fayda vermemişti.

İvan diliyle olmasa bile, gözleriyle kapıyı işaret ederek: "Artık boşuna beklemeyin. Benim yapacak bir yığın işim var. Kapı açık haydi güle güle! " diyordu.

Böyle sert ve alaycı bir çıkış beklemedikleri muhatapları ile aralarında soğuk rüzgârlar esmeye başlamış; diyalog, hoşgörü, barış adına uzattıkları dal ellerinde kala kalmıştı. İleride rüzgârı affedecek olsa bile birden kırılıvermişti sevgi dalı. Tekrar tutunacak bir dal, sığınacak bir liman aradılar. Yaşanan hayal kırıklığı herkesin dilini bağlamıştı. Masanın etrafında oturan heyet ve rektör göz göze gelmeye bile cesaret edemiyordu. Herkes sebepleri Yaradan'a döndü. Kafalar eğildi. Kalpler Allah'a yöneldi. Bütün sebeplerin sükût ettiği bir anda, samimi gönüllerin dualarını geri çevirmeyen Allah'a iltica ettiler.

Sıkıntılı saniyeler yüzlere yansıdı. Akıp giden zaman geçmedi bir türlü. Sessizliğe esir düşmüştü dakikalar.

Birden ayağa kalktı İvan Bey.

Getirilen süslü hediyelerin arasındaki sigara paketi dikkatini çekti. Özel ilgi gösterip, paketi bir güzel inceledi. Tiryaki olduğu, parmaklarının ucundaki esmerleşmiş sarı lekelerden ve sigaraya alıcı gözlerle bakışından belliydi.

Biraz üzgün biraz tedirgin, daha çok da bedbin ve titrek bir sesle:

– Türk sigarası mı? Hah hah! Sizler gibi yumuşak mı, yoksa benim gibi sert mi?

Birden kaşlarını çattı. Sessizlik tekrar hâkim oldu tüm salona.

Sessizliği yine kendisi bozdu:

– Aylardır bir damla yağmur yağmadı bu topraklara. Kuraklık başladı. Ekinler ziyan oldu. Yağmur olmayınca tarlalardaki ürünler, bahçelerdeki sebze ve meyveler kurudu. Vali Bey de iş gezisini bahane edip, Amerika'ya gitti. Ne zaman döneceği de belli değil. Bütün işler bana kaldı. Kolay mı bunca işle baş etmek, bunca insana laf dinletmek. Bir de siz çıktınız, bunca işin arasında.

Üzerindeki bedbinliğin, umursamazlığın ve gerginliğin sebebi anlaşılmıştı. Yağmura hasret kalmışlardı, aylarca.

Heyetten bir başkası söze girdi. Onun da cesareti gelmişti. Teselli vermeye çalıştı:

– Siz bize yardımcı olun, burada okul açmamıza izin verin; inşallah bu topraklar kısa zamanda bereketlenir. Allah rahmetini gönderir. Biz iyi bir niyetle buralara geldik. Bizi boş geri çevirmeyin.

Yaşlı amca çok emin konuşunca, İvan, biraz duruldu. Sesindeki titreme de gitti. Derin bir nefes alarak gözlerini tavana dikti ve bir müddet düşündü.

Yanan yüreğine su serptiğini sandılar. Meğer yangına körükle gitmiş ve İvan'ın gönlündeki inançsızlık ateşini bilmeden de olsa körüklemişlerdi. Ardından ağza alınmayacak bir küfür fırlattı. Hem de Yüce Mevlâ'nın ismini anarak. Artık söyleyecek söz ve Allah'a havale etmekten başka çare kalmamıştı. Sessizliği bozan odada avare dolaşan sineklerin vızıltıları ve dışarıda bekleşen insanların homurtulu sesleriydi.

İvan Bey, hışımla ayağa kalktı:

– Siz inançlı insanlarsınız. Ancak ben doğduğumdan beri ateist bir mantıkla yetiştirildim. Allah'ın varlığına da inanmıyorum. Şartların oluşması gerekir. Gün sıcak, havada tek bir bulut bile yok. Hah, hah! Bu mümkün değil.

Bir iki adım attı ve hışımla paketten bir sigara çıkartarak cama doğru yöneldi. Sigarasını yaktı ve keyifle içmeye başladı. Sırtı misafirlere dönüktü. Sorunlar bir değil, bin taneydi! Kim bilir aklından neler geçiriyordu? Biraz zaman geçmişti ki, oda kararıverdi. Yağmur yüklü bulutlar Çadır'ın semalarını kapladı. Dışarıda bardaktan boşanırcasına Allah'ın rahmeti yağmaya başlamıştı. Birden haykırdı:

Hayır inanmıyorum. Ben Allah'a inanmıyorum. Nasıl olur?

Derken, birden duraksadı. Olanlara bir anlam veremedi. Ateistti. Yazın ortasında, sıcak bir havada yağmur yağması ona göre mümkün değildi. Son bir hamle ile cama iyice yaklaştı, perdeyi araladı ve yağmaya devam eden yağmuru seyre daldı.

Yağmurla birlikte sıcak diyarlardan gelen ve buram buram ecel terleri döken sevdalıların gönülleri serinlemiş ve yüzler gülmeye başlamıştı. Öne eğilen başlar kalkmıştı. Söylenecek sözün bittiği yerde İlâhî inayet yardıma yetişivermişti.

İvan camı açtı. Toprak kokusu, yağmur kokusu içeriye doldu. Parmaklarının arasındaki sigara düştü. Uzak diyardan gelen, simalarında yalan olmayan yağmur gönüllü misafirlere baktı.

Yüzüne bir canlılık, içine bir ferahlık gelmişti. Misafirlere yaklaşıp birinin omzuna dostça dokunarak:

– Haydi kalkın! Haydi çıkıyoruz.

– Nereye?

– Siz buraya niçin geldiniz? Okul açmaya değil mi? Haydi alternatif okul binalarını görmeye gidiyoruz. Hem de şimdi.

Makam arabasına varana kadar herkes sırılsıklam ıslanmıştı. Yağmur damlaları altında merkezî üç binayı gezmiş ve birinde karar kılmışlardı. Çadır baştan ayağa o gün yunmuş ve rahmetle tanışmıştı. Şimdi Çadırda da bir Yağmur Okulu vardı. Yağmur hep yağacaktı.

AK NASİP

Ak mermerlere bezenmiş üniversiteden, haftanın yorgunluğu ile ayrıldı. Kafasında yarım kalan makale vardı. Git gide ağırlaşan sırtındaki çantayla asfalt yolu adımlarken, yağmur çiselemeye başlamıştı. Adımlarını hızlandırdı. Bir anda grileşen muhteşem şemsiyenin altında bereketle tanıştı. Yağmurun adı rahmet, bereketti buralarda. Yağmur, toprağın can suyu, baharın ayak sesiydi; bu sıcak topraklarda. Kokusunu yudum yudum çekti. "Bereketli bir yolculuk olacağa benziyor!" derken, adımlarını damlalarla birlikte hızlandırdı.

Düşünceleri gökten inen rahmet damlalarıyla yumuşadı. Yol arkadaşı mülayim Ali Bey, belirlenen saatte gelmişti. Hiç tanımadığı taksiciye selam verdi. Yağmurla yıkanmış gülen yüzüyle: "Bizi Mari'ye götürür müsün?" deyince, iri yarı şoför: "Hay hay ücretini verirseniz sizi uçururum bile!" dedi.

Ardından yolculuk başladı. Çiseleyen yağmurun yerini kurnadan delicesine akan su aldı. Çukurlar görünmez oldu. Yol kayganlaştı. Her "tak, tuk, tak" sesi, genç şoförün yüzünde sert bir çizgi oluşturdu. Vitesi küçülttü ama sinir katsayısı artmıştı bir kere. Göz ucuyla uzayıp giden yolu seyrederken, başladı söylenmeye: "Şu yollar her gün ömrümden, cebimden çalıyorlar. Kazancımızı doktora, tamirciye yediriyoruz. Bu gidişle uzun yaşamayız, biz." Derdini, dertlenmek, sinirlerini gevşetmek istedi: "Stresli, zor meslek be taksicilik! Genç yaşta uzayıp giden yollar, beş-on manat için çekilen ağız kokuları,

anlamsız tafralar. İhtiyarlatmış seni. Sen usta olsan ne olacak, baksana şu yolların haline köstebek yuvasından beter. Sen pilot gibisin maşallah! Helâl sana!" Beklediği destek gelince, yüzündeki sertlik birden inişe geçti. Yumuşaklık ifadelerine yansıdı: "Doğru, zor meslek bizimki. Lakin elden gelen başka iş de yok. Gece gündüz direksiyon sallıyor, helâl kazanıyoruz. Helâl işlemeli helâl!" Beklenmedik bir çukur daha çıkınca; arabanın az önce kızgın boğa gibi böğüren sesi, bir anda ıhmış, burnundan soluyan deveye döndü.

Böyle giderse hava iyice kararacak, ancak bir veliye gidebileceklerdi. Olsun: "Tek bir çiçek de olsa, tek bir veliyi de ziyaret etsek değer" dedi. Belki de züğürt tesellisiydi, ama olsun! "Gönüller tek tek kazanılmamış mıydı, gül devrinde? Bir çiçeğin yeşermesi için kanallar açılmamış mıydı, kavurucu sıcakta çöl ortasına? Mübarek bir el tarafından tek tek başlar okşanılmamış mıydı?" Soruların cevapları sorularda saklıydı.

Buğulu camın ortasında açtığı küçük dünyadan, yeşilliklere bürünmüş bayırları, gelinciklerin boy gösterdiği kırmızı başlıklı tepeleri seyre daldı. "Bu yollardan kaç gönle yol açılmış? Bu karaya çalan yapışkan yolları, ak gönüllü eğitim sevdalıları kaç defa arşınlamıştır, kim bilir!" derken, Yaşar Bey'in çay yudumlama rahatlığında anlattıklarını hatırladı.

"Bir zamanlar. Efendim. Giriş imtihanı için, ta üç yüz km. uzaktaki Bektaş'a gidilmiş ve imtihan yapılmış. Babası çiftçi olan bir öğrenci, gazetedeki "Türk okulu açılıyor" ilanını okuyunca sevinerek, eve koşmuş. Oğlunun ilkokuldaki durumunu bilen baba, "Sen okuyamazsın, seni almazlar, zaten müracaatın da son günüymüş!" dese de. Çocuk kararlı, okumak istiyor. "Ben okuyacağım, baba göreceksin!" demiş ve gecenin 12'sinde mezun olacağı okuldan dokümanlarını almak için müdürün evine gitmiş. Bereket ki, anlayışlı adammış. Üşenmeden gidip, okuldan dokümanlarını

alıvermiş. Gecenin üçünde, trenle Aşkabat'ın yolunu tutmuş ve imtihana girmiş. Sonucu gazeteden öğrenen teyzesi müjdeyi hemen vermiş: "İmtihanı kazanmışsın Guvanç, tebrikler!"

"Bir öğrenci, bir öğrenci. Evet, evet! Onun için şimdi çok şeyler değişti. Çoktan mutluluk denizine yelken açtı. "Tatlı düşünceler, tel tel uzayan 400 kilometrelik siyah asfaltı eritmiş, cetvel gibi yolun kenarlarına serpilmiş tek tük binalar uzaktan görünmüştü. Yaklaştılar. Arabanın hızı azaldı. Beş katlı binaların arasından kuğu gibi süzüldü ve "işte burası!" der demez, araba zınk! diye durdu. Bir avuç gönüllünün kurduğu güzel günlerin şahidi ve aydınlık yarınların muştusu olan heybetli okul binası karanlıkları yırtarcasına parlak yüzünü gösterdi. Ne kadar da süzgün bakıyordu, böyle. Ayın aydınlığı vurmuştu güzel yüzüne. En az içindekiler kadar mutluydu, şimdilerde. Geleceğin neslini barındırıyordu beton gövdesinde. Dışarıya inat içerisi sımsıcaktı. Yemeğin üstüne, yolculuktan kalma yorgunluk da eklenince, bedeni daha fazla dayanamadı. İçtiği kahve de uykusunu kaçırmadı. Uykunun mahmurluğuyla odanın sıcaklığı birleşince tatlı bir uykuya daldı.

Saba rüzgârı vururken pencereye, günün ilk ışıkları süzüldü içeriye. Anne sıcaklığıyla yüzünü okşayan şuleler, gözlerini kamaştırdı. Doğruldu, giyindi. Kahvaltı hazırdı. Mis gibi tandır çöreğinden böldü önce kaymağa sonra bala bandırdı. Çayını yudumladı. Kravatını düzeltti. Çizgili ceketini giymek üzere eline aldı ve yolculuk başladı.

Akıp giden zamana kapılmıştı.

Yollar bozuktu. Yağmur sularının çamurlaştırdığı yollarda; üstünü-başını kirleten yaramaz bir çocuk gibi debelenen araba, güçlükle ilerledi ve telefon direğinin yanında durdu. Araba birden durunca, "Hıh, kaldık işte! Adres de tam anlaşılmıyor ki zaten, amma da uzağa geldik." Rahatlatan cevap,

şoför koltuğunda oturan genç öğretmenden geldi: "Geldik, iki sokak sonra sağa döndük mü, yeşil kapılı tuğla evin önündeyiz. Buraları bilirim. Bir sokak ötede yine bir öğrencimiz var. Biz öğrencilerimizin tek tek evlerini bulur; köy köy, mahalle mahalle ziyaret ederiz."

Araba az sonra yeşil kapılı evin önünde durdu. Elindeki hediye paketiyle kapıya yaklaştı. Zile bastı. Kapıda beliren uzun boylu, seyrek saçlı yüzünde acıma karışık tebessüm olan iri adam: "Buyurun, buyurun beklemeyin!"

Beklediği misafirler gelmişti.

Ev yeni olmasına rağmen eşyalar eskiydi. Yerde boylu boyunca uzanan kırmızı Türkmen halısı ve koç yastıklar... Duvarda asılı duran Çin yapımı bir saat ve saatten gözünü ayıramayan tahta çerçeveli siyah beyaz bir fotoğraf. Dekoru tamamlayan ise etekleri yerleri süpüren nazlı bir gelin edasıyla salına salına duran nar renginde kadife perdeler. Dünyalık adına çok eşya olmasa da temiz, düzenli, huzurlu bir hane…

Hemen kurulu sofranın başına kuruldu. Aslında çaya gelmişti. İşte anlı şanlı Türkmen çayı ve mükellef bir sofra göz kırpıyor. Özenle hazırlanmış havuç, pancar, Rus salatası... Azıcık uzakta duran cam tabaklar içerisinde kuruyemişler, iştah kabartıyor. Sofranın ortasına asker gibi nizamda duran renkli içecekler ve çavuş görevini üstlenen heybetli cam sürahide içilmeyi bekleyen kayısı kompostosu. Padişah tabağında ise uzaklardan gelmiş meyveler. İnce bir duman tüten, kokusu bir anda içeriyi saran çorba tası çemçeyle (tahta kaşık) birlikte geldi. Bir-iki kaşık aldı:

– Hocam bizim oğlanın durumu nasıl? Dersleri iyi mi? Yurda alışabildi mi?

Hemen cevap verdi. Yoksa sorular arka arkaya gelmeye devam edecek ve güzelim çorba soğuyacaktı.

– İyi maşallah. Çabuk uyum sağladı. Edebiyat bölümünde okumak zordur. Osmanlıca dersinde harfleri öğrenmeleri, haftalarını alıyor, ayrıca Eski Türk ve Yeni Türk Edebiyatı da var.

Ekmekten böldü, çorbadan bir kaşık daha aldı ve:

– Edebiyat deyip geçmeyin. Şu anda İngiltere, Amerika, Almanya, İrlanda gibi on ülkede mezunlarımız var. Aslında herkese nasip olmuyor bu bölümde okumak. Öğrencilerimizden biri üst üste iki yıl giriş sınavına katılmış, olmamış. Sonrası iki yıl askerlik ve askerlik dönüşü 3 yıl daha şansını denemiş. Beşinci denemenin sonunda, "Allah nasip etmiş" bizde okuyor. Şair ne güzel söylemiş. "Sabır, incecik sırat; murat içinde murat." diye.

– Duymuştum. Siz de okumak için öğrenciler aylarca çalışıyor. Özel ders alanlar, kurslara gidenler, fellik fellik torpil arayanlar bile var! Kolay değil tabi ki uluslarası bir üniversitede okumak ve sizin öğrenciniz olmak!

Gökçay gelmişti bu arada. Derman niyetine yudumladı ve sohbet koyulaştı.

– Nasıl olsa vakit var. Ateş almaya da gelmedik. Size yine bir öğrencinin hikâyesini anlatayım. İki yıl üniversitemizin imtihanına girmiş. İngiliz Dili ve Edebiyatı kazanmış ama maddî imkânsızlıklardan dolayı kaydını bir türlü yaptıramamış. Üçüncü seferde Türk Dili Edebiyatı yazınca, talih yüzüne gülmüş ve üniversite yurduna yerleşmiş. Kazanmakla da iş bitmiyor. Nasibinde okumak varmış ama bitirmek değil. Üç yıl okudu, evlendi ve Kazakistan'a uçtu. Her gencin bir kazanma hikâyesi, renkli hayalleri, uzayıp giden sırlı rüyaları var. Bize de dinlemek, dinlediklerimizi anlatmak düşüyor.

Veli heyecanlandı, gözleri fal taşı gibi açıldı:

– Vay be! Herkese nasip olmuyor, demek. Bizim de buna benzer bir hikâyemiz, gerçekleşen bir rüyamız.

Sözüne noktayı içerden gelen tıkırtı sesi koydu. Açık kapıya baktı. Küçük oğlu, emir bekleyen asker gibi:

– Baba pilav hazır getireyim mi?

– Getir getir, Türkmen pilavı yenmeden sofradan kalkılmaz. Soğutmaya da gelmez. Hanım da övünmek gibi olmasın değme aşçılara taş çıkartır. Pilavda ustadır ha! Duyulsun diye olacak ki, sözün son kısmını yüksek sesle tekrarladı.

Kayık tabağa tepeleme yığılmış bol etli pilav tam da önüne konuldu. Bir kaşık aldı, bir kaşık daha almıştı ki birden!

– Hikâye mi? Bizim oğlanın da gerçekleşen bir rüyası mı var, dediniz? Bir anlatsanız da dinlesek.

– Hocam, bizimki uzun hikâye.

– Biz de bu uzun yolculuğa, sizleri dinlemek, tanışmak için katlandık

Sonra bakışlarını hızla yana çevirdi:

– Akşama kadar vaktimiz var; değil mi hocam?

– Dinleriz tabi. Hem pilavda çok güzelmiş, yengenin ellerine sağlık.

– Uçağı kaçırmayalım yeter!

– Peki dinleyin öyleyse.

Usta bir meddah edasıyla, kaşığı bıraktı, gözlerimize baktı ve başladı anlatmaya:

– Oğlum, Türkmen-Türk lisesinde yatılı okuduğu için eve sadece hafta sonları geliyordu. Önceleri zorlansa da kısa zamanda alıştı yatılı okumaya. Hele son sınıfa geldiğinde, iki haftada bir gelmeye başladı. Son günleri hep böyle yoğun ve dolu dolu geçti. Bir taraftan dersleri, diğer taraftan da üniversite hazırlık kursları ve yılsonu imtihanları vardı. Üniversite giriş sınavına sayılı günler kala, bir cumartesi akşamı yorgun argın eve geldi. Niyeti annesinin özenle hazırladığı yemeklerin tadına bakmak ve

bir nebze de olsa bizimle hasret gidermekti. Yorgunluktan ayakta duracak hâli, bir-iki kelâm edecek mecali bile yoktu. Kollarını iki yana açmış kanepeye, yorgun bedenini bırakıverdi. Kelimeler güçlükle ağzından çıktı. "Çok yorgunum, baba." Göz kapaklarıyla mücadeleye girişti. Yenik düşeceğini anladı ve ağırlaşan başını yastığa koydu. Ben de televizyondaki filmi değil, onu seyre daldım. O esnada kapının zili çaldı. Hanım durur mu? Hemen kapıyı açtı. Peki, ben durur muyum? Hemen soru bombardımanına başladım. "Hanım kim o?" "Alt kattaki komşu." "Ne var? Yine niye gelmiş?" "Patlama canım az sonra anlatırım." Dilim; " Ne olacak canım malum mesele için gelmiştir!" dese de gönlüm bir türlü eh demedi! "En iyisi kulak kabartıp, olup biteni öğrenmek," diye düşündüm.

Hanımın zarif sesi duyuldu: "Komşum bu ne hâl? Ne oldu sana?"

Sessizlik sonrası, "kocam…" dedi, ağlamayı tercih etti kadıncağız.

O ağladıkça hanım da ağlıyor. Bir müddet kapıda ağlaştılar. Merakıma yenik düştüm. Kapıya yöneldim. Manzara yürek parçalayıcıydı. Yedi raunt boyunca yumruk yiyen ve sonunda havlu atan bir boksör vardı sanki karşımda. Yüzünde morluklar, gözün üzerinde koyu renk bir baloncuk, dudaktan sızan kan. Elindeki mendili bir gözüne bir dudağına götürüyordu. Üzerindeki kolu yırtılmış eski bir gömlek, iğreti duruyordu. "Fena hırpalamış, berduş. Yazık, hem de çok yazık! Zavallı kadıncağız! Ne biçim adam bu yahu?"

Hanımla birlikte içimiz dağlandı. Gözyaşlarını kurulayan zavallı kadın, bir taraftan da üstüne başına çeki düzen vermeye çalıştı. Fakirlik, açlık yetmiyormuş gibi bir de dayakla mücadele ediyordu bu genç yaşta. "Çekilecek gibi değil doğrusu!"

Perişan komşumuz; durgun bir liman olarak bildiği ve zaman zaman sığındığı kapımıza gelmişti. Zavallı kadının ne gidecek akrabası, ne de yolunu dört gözle bekleyen bir ailesi vardı. Karmaşık düşüncelerle boğuşurken, hanım bana baktı. Bakışlarındaki merhamet, "Haydi daha ne duruyoruz, yardım edelim?" derken, cesaretimi artırmıştı. Aceleci tavırlarındaki manayı anlamıştım. Ne de olsa yıllardır aynı yastığı paylaşıyorduk. Her zaman konuşmaya ne hacet, nasihate değil yardıma ihtiyaçları vardı.

Günlerdir aç, biilaç yaşayan kadın güçlükle de olsa: "Sizden başka gidecek kapım yok! Kendim için değil günlerdir boğazlarından bir lokma geçmeyen ikizlerim için yardım etseniz."derken, gözleri dolup dolup taştı.

Hangi ana yüreği, hangi vicdan sahibi dayanır ki, bu hazin manzaraya? Biz ise o sıralarda meteliğe kurşun atıyorduk. Komşudan üç-beş gün idare edecek kadar borç almıştık. Ne de olsa tutumlu bir aileyiz. Bir süre daha idare ederdik. Hemen içeriye yöneldim. Hiç düşünmeden, komşudan aldığım parayı dolabın çekmecesinden alıp, getirdim. Bir miktar parayı; uzanan, titrek elin içine merhametle bırakıverdim.

– Verdiklerim bir borç değil, gönülden gelen bir yardım. Kim olsa aynı şeyi yapar!

– Allah razı olsun, ne muradınız varsa versin! Bu kapıdan beni hiç boş çevirmediniz. Allah da dileklerinizi geri çevirmez inşallah!

Vermenin mutluluğuyla kapıyı kapattım. Ay sonuna da epey vardı, ama olsun! Bir süre sessiz kalan, hanım: "Hayırlısı bey, Allah yine verir!" Oğlan maşallah mışıl mışıl uyuyordu, bu arada. Top atılsa duyacağı yoktu. "Dersler, kurs, yorulduğuna değse; hayallerindeki üniversiteyi kazansa da emekleri boşa gitmese bari." diye, geçti o an içimden. Hanımın ikazı sükûneti bozdu.

"Geç oldu. Haydi, yatalım bey!" "Haklısın hanım yatalım."

Pazar sabahı üst üste iki defa çalan zilin ardından bizim oğlanın sesi duyuldu. "Anne, baba, kalkın! Biri geldi galiba!" "Oğlum, sen bakıver."

Kapıyı açınca; nur yüzlü, aksakallı, muhabbet dolu gözlerle onu tepeden tırnağa süzen yaşlı bir amca ile karşılaşmış. Dilenci olduğunu düşünerek, sormuş: "Amca, ne istiyorsun? Eğer para istiyorsan kusura kalma, ama istersen bir parça ekmek verebilirim." demiş. Adam tebessümle: "Evladım, ben bir şey istemeye gelmedim. Sadece dayının ve dedenin ruhları için dua etmeye, ayet okumaya geldim. İçeriye davet etmeyecek misin? Senden başka kimse yok mu?" deyince, bizim oğlan, "Baba, baba çabuk ol! Yaşlı bir amca seni istiyor, demez mi?" "Evladım lavobadayım, meşgulüm," desem de "Haydi, çabuk ol baba!" demesin mi? Şaşırdım kaldım. "Ne misafiri, oğlum?" Soluk bile almadan, "Tanrı misafiri baba!" Biraz canım sıkılsa da "Sabah sabah senden kurtuluş yok, anlaşılan. Geldim, tamam, patlama. Adamı kapıda bekletme de içeriye al, o zaman. Üzerime bir şeyler alıp geliyorum." dedim.

Aceleyle ütüsüz gömleği sırtıma geçirip soluğu salonda aldım. Divanda oturan yaşlı amcaya, "hoş geldiniz!" diyerek, mindere oturdum. Az sonra elinde tepsiyle hanım göründü. "Hoş geldiniz! Çay alır mısınız?" kibar teklifi havada kaldı. Aksakallı zat nazikçe, reddetti. "Hayır, hayır çay içmeye gelmedim! O kadar vaktim yok."

Ne diyeceğimizi şaşırdık. Şaşkınlığımız bir kat daha arttı. "İlk defa gördüğümüz bu adam; dedemin ve dayımın ölüm yıl dönümünü nasıl ve nereden bilebilirdi?! Vakti yok madem niye gelmişti!" Garip doğrusu, hem de çok garip.

Ayakta tepsiyle kalakalan hanım: " O zaman ben de oturayım da, bir aşır okuyuverin."

Ellerini dizine koydu. Kadife sesiyle, aşır okudu ve ellerini, Yüce Mevlâ'ya açtı. Dakikalarca dua etti. Gülümseyen gözlerle bizim delikanlıyı yanına çağırdı. Sıcak kollarıyla sarmaladı ve bir müddet sonra: "Yolun ak, geleceğin aydınlık olsun! Evlâdım. Sen çalışmana devam et, gerisini düşünme!"

Ayağa kalktı. Kapıya doğru bir iki hamle yaptı. Ve tam çıkmak üzereyken, birden döndü: "Bir isteğin var mı, kızım?"diye sordu Soru ani olunca, hanım bana baktı. Gözlerimden cesaret alarak; "Ne olur evlâdım için dua buyurun! Çok çalıştı. Üniversite imtihanını kazansın, adam olsun yeter." İki kelimelik bir cevapla yetindi; "Nasipse olur!" ve sessizce hanemizden ayrıldı. Bir müddet ardından bakakaldık.

Bizim oğlanın gözü ne hikmetse koridordaki halıya takılı kaldı. Hayreti kelimelere yansıdı."Allah Allah! Halının üzerinde hiç leke yok! Hâlbuki yaşlı amca ayağındaki çamurlu ayakkabılarla içeriye girdi ve halının bir bölümünü istemeyerek de olsa kirletti." derken, hanım söze karıştı: "Başparmağı kemiksiz ve bitişikti." deyince, beynimdeki sorular yumağına yeni uçsuz sorular eklendi. "Acaba, uçarak mı girdi içeriye? Rahmetlik dedemi ve dayımı nereden biliyordu! Başparmağın kemiksiz ve bitişik olması neyin alametiydi? Niçin komşulara uğramadan, direk bize geldi?"

Bir an durakladım ve sorularıma cevap bulmaya başladım.

"Dilencidir canım, ne olacak! Amma da kafa yordum ha, sabah sabah!" derken, sorular beynimi tırmalamaya devam etti.

"Yok, yok. Dilenci olsa, kapı kapı dolaşır ve her eve uğrar. Hem dilenciye benzeyen bir hâli de yok ki, canım!" İşin içinden çıkamayınca hanıma seslendim. "Hanım, çaysızlık başıma vurdu galiba. Bir çay koyda kahvaltı yapalım."

Sorular beynimi kemirirken, vakit bir hayli ilerlemiş, öğlen olmuştu. Kapının zili tekrar çaldı. Hanım ile aynı mesleği icra eden bir meslektaşıydı bu sefer gelen. Sanki bütün ziyaretler

bugüne sıkmıştı. Pazar günü bile rahat yoktu insana. Aceleyle içeriye giren bayanın heyecanı sözlerine aksetmişti:

– Bir düş gördüm. Bir düş, çok…

Anlatmak için sabırsızlanıyor, yerinde duramıyordu.

– Hayır olur, inşallah! Peygamber yorgutu(yorumu) olsun, dedi hanım.

Koltuğun üzerine kurulduktan sonra, başladı anlatmaya: "Rüyamda sizin evin önüne siyah bir araba geldi ve aniden durdu. İçinden siyah elbiseli dört adam indi. Ellerindeki listede Türkmen–Türk Üniversitesini kazananların isimleri vardı ama sizin oğlanın adı o kara listede yoktu. Giriş merdiveninden bir-iki basamak çıkmışlardı ki; ak bir araba daha geldi ve hemen yanı başında durdu. İçinden beyaz elbiseli, ak yüzlü dört genç indi. Karalara bürünmüş, kötü niyetli oldukları kömür gözlerinden anlaşılan kişilerin ardından yetiştiler ve evinize girmelerine engel oldular. Sert bir şekilde, apar-topar geri çevirdiler. Gerçek liste işte bu! Bu ak listede sizin oğlanın da adı var. İnanmıyorsanız, buyurun bakın! diyerek, oradan mutlu bir şekilde ayrıldılar." Aceleyle rüyasını anlatan öğretmen hanım, "Pazar alış-verişine çıkacağım. Başka da yapılacak işlerim var, bana müsaade" derken, "Yemek olmak üzere, bir tadına baksan!" desek de, hiç oralı olmadan, "Başka zaman biz yabancı değiliz. Her zaman geliriz." dedi ve koşarcasına evden uzaklaştı.

Bir pazar günü arka arkaya yaşadıklarımıza bir anlam veremeden, günlük işlere daldık.

İmtihan zamanı çoktan geçmişti. Biz oğlandan daha heyecanlıydık. Sonucunu beklemek, imtihandan zordu; ne yalan söyleyeyim. Yılların semeresini görmek de vardı; umutların ertelenmesi de kaderde. Her şey Hüda'dan tabi ki.

Anlatırken o anları yaşıyordu. Terlemişti. Beklemenin rengi okunuyordu yüzünde. Elini alnına götürürken, devam etti.

İki hafta sonra yıllarını verdiği; edep, bilim öğrendiği okulundan aradılar. Ahizeyi elime aldığımda, telefondaki ses:

– Kazananların listesi Aşkabat'tan geldi. Bir zahmet okula kadar geliverin.

Haberi yan odadaki oğlumla paylaştım. Sevinçle okula koştu. Yolda gelecekle ilgili tozpembe hayaller kurmuş. "Derslerine çok çalışacak, anne ve babasını hiç üzmeyecek. Hele, öğretmenlerinin sözünde hiç mi, ama hiç çıkmayacakmış!"

Meğer hayalleri listenin yapıştırıldığı kapıya kadarmış. Okuyunca aydınlık dünyası yıkılmış. Gözleri kararmış. Liste kararmış. Her şey kararmış. Acı, ama gerçek; kazanamamış, işte! Çelimsiz vücudu neredeyse yere yıkılacakmış; bir banka oturmuş. Dakikalarca kara listeyi ağartmak için ağlamış. Karamsar düşüncelere dalmış. Uzun zaman bir çıkar yol bulamamış. O gece bir hayli geç geldi eve zaten. Yüzünden düşen bin bir parça.

Ama bizimle paylaşmadı. Ben de üzerine gitmedim. Odasına geçti. Her hâdisede bir hayır vardır düşüncesiyle, ak ellerini göğe kaldırmış ve sonsuz merhamet sahibinden yardım dilenmiş, gece boyu. İki gün evden dışarı çıkmadı. Gül benzi soldu. Sorularımıza hep geçiştirme cevaplar verdi. "Üzerime gelmeyin, beni rahat bırakın, sonra anlatırım gibi." İki yıl gibi iki gün geçirdi. İkinci günün bitiminde, gecenin bir vaktinde; rüyasında iki cihan serveri Muhammed Mustafa'yı (s.a.v.) görünce bir rahatlık ve genişlik hissetmiş. O mübarek el başını okşamış, kucağına almış ve ak bir yolculuk yapmışlar; karaları ve karanlıkları delercesine. Ak şehre geldiklerinde tebessümle karışık şu ifadeler dökülmüş mübarek dudaklarından: "Akıtılan gözyaşları ve edilen dualar boşa gitmez, gönlünü ferah tut. Sabret."

Sabah kalktığımda; konuşmayan, halsiz, küskün genç gitmiş, cıvıl cıvıl, gülücükler dağıtan bir delikanlı gelmişti. Solan benzin yerini, yeni açılmış goncalar almıştı. "Hayırdır evladım,

sende bir değişiklik var ama." "Âmâsını sonra anlatırım, baba biraz daha sabretmemiz gerekecek galiba." "Sen iyi ol da, biz sabretmesini biliriz."

Bir kaç gün sonra okuldan aradıklarında, telefonu ben açtım. Karşıdaki tok sesli müdür yardımcısı: "Biz liseden arıyoruz. Müjdemizi isteriz. Aşkabat'tan yeni bir liste geldi. Nasibiniz varmış; listede sizin oğlanın da adı var." deyince, dünyalar benim oldu.

Müjdeyi oğluma vermek için koşar adım odasına gittim. O gayet rahat, uzanmış müzik dinliyor. "Oğlum müjde! Kazanmışsın. Şimdi okuldan aradılar." deyince. Kendinden emin bir şekilde: "Kazanacağımı biliyordum, baba" dedi ve gerçekleşen rüyasını anlattı. Meğer muştuyu günler öncesinden almış. O mübarek el başını okşamış. Onun mutluluğu; bizim mutluluğumuz oldu. Sessiz hanemiz şenlendi.

"Değdi. Bir veliyi de ziyaret etsek, bunca yola değdi." diye mırıldanırken, vedalaşma anı gelmişti. Kapıdaki yaşmaklı teyze: "Sağca kalın! Oğluma bilim ve edep öğretiyorsunuz, ya! Yaptıklarınız Huda'dan gaytsın!(dönsün).Yolunuz ak, yoldaşınız Hakk olsun!" derken, buğulu gözlerle bir hediye paketi tutuşturdu. Nasibimizde ne çok şey varmış meğer.

TÜRKÇE'YE SEVDALANMAK

"Yeniden yaratılacak olsam yine muallim olarak dünyaya gelmeyi arzu ederdim."
Fetullah Gülen

Lise ve üniversite yıllarında şehir şehir dolaşmıştı. Para kazanmak, evin bütçesine katkıda bulunmak, ele güne muhtaç olmadan düğününü yapmak için. Gündüzleri ders geceleri iş derken nihayet üniversiteyi de bitirmişti. Zorlansa da hayatın bir dönemecini kazasız belasız atlatmıştı ama onun bir sevdası vardı. Yunus'u, Yesevi ırmaklarını, Dede Korkut hikâyelerini okurken; Türkistan'da, Semerkant'ta, Asya steplerinde, Altayların eteklerinde gezinmişti hayalen. İlk muallimleri onlar olmuştu. Bir Yesevi, bir Yunus olmaktı hep muradı. Tüm isteği öğrencilerine Türkçe'nin güzelliklerini, sırlarını anlatan bir öğretmen olmaktı. Nerede olursa olsun, bir sınır koymamıştı; beklentisiz bir öğretmen olmak istiyordu! Şimdi ise görev alacağı yeri, Türkçe'ye susamış gençleri düşünüyordu.

Bir ağustos akşamı, görev yapacağı yeri, hakikatlere susamış gençleri düşünüyor ve heyecanlanıyordu. Kavak yapraklarının hışırtısı ve inleyen söğüt ağacının nağmeleri dolmuştu içeriye. Tahammülü kalmamıştı. Telefon çaldı. Salona koştu. Telefondaki ses: "Biletleriniz hazır. Yarın İstanbul'a bekliyoruz. Bir gün sonra da Almatı'ya uçuyorsunuz." dedi. Evet, günlerdir hazırlıklarını yaptığı yolculuk nihayet başlıyordu.

Haritaya baktı ve içinden: "İşte Kazakistan! Bozkırların uzayıp gittiği bilmediğim bir coğrafya. Orada öğretmen olmak, kardeşlerimize Türkçe öğretmek, benim için ne büyük bir lütuf Allah'ım!" dedi.

Ömür defterinin en güzel on üç sayfasını adayacağı topraklara giderken, yalnız değildi. On beş gün olmuştu hayat arkadaşıyla nikâhları kıyılalı. Ellerinde dünyalıklarını sığdırdıkları iki bavulla köy minibüsüne doğru yürürken, kalabalığa birlikte el salladılar, birlikte ağladılar.

Sadece gönül kazanmak, kalb ve beyinlerindekileri vermek üzere çıkmışlardı altı bin kilometre uzaklıktaki Kazak topraklarına uzanan sevda yolculuklarına. Beş saat süren hava yolculuğunun ardından gelen uzun bir bekleyişten sonra Almatı Havaalanı'ndan çıktılar. Geldikleri yer, adına şarkılar bestelenip şiirler yazılan, yeşilliğine ve pınarlarına doyum olmayan Kazak diyarıydı.

Orada görev yapan bir öğretmenin mutfak ve salondan ibaret dairesine yerleştiler. İki haftalık misafirlikten sonra, şehrin diğer ucunda bulunan tek odalı bir evi, bir yıllık kirasını ödeyerek tuttular. Bu arada, tamiratı devam eden iki katlı Türkçe Öğretim Merkezi'nde dersler başlamıştı. Güneş, Almatı'nın üzerinden çekilirken, ilk dersine girdi.

Günler ilerledikçe, öğrenciler ilkokul talebeleri gibi yerinde duramaz olmuştu. "Fiiller, isimler, basit kelimeler." derken, hepsinin Türkçesi ilerledi. O ise okuldaki derslerinden sonra akşamları da öğretim merkezinde karatahtanın başında, sevdalısı olduğu Türkçeyi öğretiyordu.

Bazen, "Acaba yıllardır ayrı kaldığımız bu insanlara Türkçe öğretmenin, Türkiye'yi tanıtmanın ne gibi bir faydası olabilir" diye düşünmüyor da değildi. Bu tür soruların en müspet cevabını yine yalan nedir bilmeyen kendi vicdanı veriyordu.

Bir gün gece yarısı eve geldiğinde hanımı kaşlarını çatarak hayıflandı: "Bu soğuk kış gecelerinde üşütecek ve hasta olacaksın! Çok yoruluyorsun. Kendini bu kadar yıpratma. Hem sadece talebelerin yok. Evde seni bekleyen, sesine hasret bir kızın ve hanımın var. " Haksız değildi, tek başına 2 yıl geçirmişti, bu daracık evde. Beyi için üzülüyor, korkuyor ve devamlı dualar ediyordu. O gece evin ihtiyaçları da sıralandı: "Bey, evde ne zamandır yağ yok; bulursan tuz ile bir iki tane de limon al."

Sabahın ilk ışıklarıyla soluğu durakta aldı. 14 kilometre uzaktaki üniversitesine varmak için ilk otobüse bindi. İki vasıta değiştirerek, günün iki saatini yollarda heder etti. Bir iki derken altı saatlik dersi bitti. Takati ise zil çalmadan bitmişti. İkinci evi sayılan durağa geldi. Bildik görüntülerden başka, bir de ne görsün! 10-15 litrelik ağzı kapalı bir bakır kap ve yanında orta yaşlı bir satıcı.

– Selametsizbe (merhaba)!

– Selametsizbe

– Ne satıyorsun abi?

– May, bavrum (yağ, kardeşim).

Yağ lafını duyunca heyecanlandı. Cebini yokladı. Ayaküstü bozdurduğu rubleleri çıkardı. Mal bulmuş mağribi gibi kabıyla beraber hemen sıvı yağı satın aldı. Az sonra ekmek ve tuz almak için büyük bir mağazaya girdi. Dışarıdan olabildiğince heybetli görünen mağazanın içerisinde bir kaç kalem mal arz-ı endam ediyordu. Üç litrelik kavanozlar içinde renkten renge girmiş salçalar ve turşular. Kese kâğıtları içinde kırık pirinçler. Tekerlek şeklindeki kalın tuz parçaları ve hemen yanında tozlu paketler içinde sarı makarna ve çay çuvalları. Aynı ürünler metrelerce uzayıp gidiyordu. En sonda masa üstüne dizilmiş siyah kerpiç ekmekler. Yaklaştı ve birini eline aldı. Sonra yemeklik tuz niyetine, kaya tuzundan yarım kilo satın aldı. Başka da tuz yoktu zaten.

Her türlü kokunun birbirine karıştığı balık istifi bir otobüs yolculuğundan sonra, duvarlarında derin yarıklar olan, derme çatma bir kaç parça eşyadan müteşekkil tek odalı, tahta kapılı evine geldi. Hanımına sevinçle; "Yağ ve tuz buldum. Limon hâriç siparişlerini aldım, yağda yumurta pişir de yiyelim. Sabahtan beri boğazımdan bir lokma geçmedi." dedi.

Hanımı mutfağa geçti. Tavayı, ocağa koyup yağ ilave etti. Tavadan kara bir duman bulutu yükseldi. Mutfağa ağır bir koku yayıldı. Hanımının seslenmesi üzerine mutfağa geldiğinde, az kalsın içi dışına çıkıyordu. Yarı açık pencereye yöneldi ve: "Bu pamuk yağı, bildiğimiz yağlara benzemiyor. Bu kadar ağır olduğunu bilsem almazdım." dedi ve pişmanlık ifade eden kelimeleri sıralaya sıralaya odaya geçti. "Verdiğim paraya da yazık! Tarhana pişir de içimiz ısınsın." dedi. Aldığı kaya tuzunu çekiçle parçalara ayırdı. Bir bölüğünü kaynamakta olan çorbaya attı; kalanları da rafa kaldırdı.

Ertesi sabah erkenden kalktı ve sabah namazından sonra kat kat giyindi. Termometre eksi beş dereceyi gösteriyordu. "Bu havada da süt kuyruğuna girilmez ki!" diye düşündü. Süt kuyruğu ağır da olsa ilerliyordu. Fakat sıra ona yaklaştığında süt bitti. Satıcı, süt alamayanlara iki gün sonra daha erken gelmelerini tavsiye ediyordu. Soğukta kırk beş dakika beklediğine mi, yoksa evine bir litre süt götüremediğine mi yanmalıydı, bilemedi. Elinden şekeri alınmış masum bir çocuk edasıyla soğuk fakat huzur kokan yuvasına geri döndü.

Ağır hayat şartlarıyla mücadele ile geçti soğuk kış günleri. Geceleri ağırlaşan başını yastığa koyarken; "Acaba bir faydamız dokunuyor mudur bu insanlara?" diye düşünüyordu.

Bir gün ders kitabında geçen "inanmak" kelimesini izah ederken, tahtaya örnek olarak "Ben Allah'a inanıyorum." cümlesini yazıverdi. Bunun üzerine, arka sıralardan birinde oturan;

İngilizce, İtalyanca, Rusça ve Kazakça bilen zeki bir Kazak kızı parmak kaldırmış ve "Ben inanmıyorum." deyivermişti. Müslüman bir anne-babanın evlâdı olan bu kızın böyle bir cümleyi bu kadar kolay söylemesi onu oldukça sarsmıştı. Kızın oturduğu sıraya yöneldi: "Sana birkaç misâl vereceğim. İnanıp inanmamak sana kalmış." dedi. Örnekleri anlaşılır bir şekilde sıralayınca, yüz hatları değişen kız öğrenci biraz dalgınlaştı ve: "Araştıracağım. Daha önce hiç böyle düşünmedim. Mutlaka araştıracağım." dedi. Kızın o hâlini görünce, "İnşallah, Rabbim iman nasip eder!" diye içinden duada bulundu.

Yesevî diyarında, Türkçe öğretmenin ve insanlık sevdalısı olmanın haklı onurunu yaşadı. Dudaklarından fısıltı hâlinde; "Bir hizmete vesile olmak ne güzel Allah'ım, beni gerçek muallim eyle! " sözleri döküldü.

Gönlüne "insan sevgisini" yerleştiren yüzlerce genç öğretmen gibi; "Beyaz Gemi"de kaybolan nesli aramak için gelmişti buralara. Bir vuslat gerçekleşmişti güz yağmurlarıyla. Sonunda o gençlerden bazılarını Türkçe derslerinde bulmuştu, hem de bir daha kaybetmemek üzere.

Dedem Korkut'un sözlerinin yayıldığı, Manas'ın kopuz sesinin duyulduğu bu topraklarda, Ay-yıldızlı bayrağımız dalgalanıyor, İstiklâl Marşı'mız söyleniyor ve Türkçe öğretiliyordu.

Not: Bu yazı Sızıntı Dergisinin 2008 Mayıs sayısında yayınlamıştır.

BİR TEK ÇİÇEK İÇİN

Her günü bir bayram bilme ve o heyecanla oturup-kalkma, herhalde bir ihsandır. Her gün yeniden öğrencileriyle buluşma saatini kolluyor gibi derslere girip çıkma ve her gün yeni mesajlar ve yenilenmiş kişiliğiyle, hiç ülfete bulaşmadan yaşama, ancak hususi bir lütufla yakalanabilir zannediyorum.

Teneffüs saatleri ya bir öğrenci üzerinde müzakere, ya derslerde yakalanmış tutarlı bir yaklaşımın paylaşımı ya da toplantıda alınmış olan o haftaya has kararların uygulamadaki hatırlatmalarının oluşturduğu atmosferin gölgesinde geçer.

Onlar da başkaları gibi eğlenir, pikniğe gider, doğum günü kutlar ve dahi buna benzer gönülleri hoş tutacak programlar düzenlerler. Tek farkları ki, her şey okul ve öğrenciyi kazanma hesabına yaparlar. Veli ziyaretleri vardır; zaman zaman öğrenciyi konuşsalar da karşılıklı dostluk ve muhabbet havasında geçer çoğu kez. Sonra kardeş okul projesiyle şehirdeki diğer okullarla kendilerindeki var olan güzellikleri paylaşır ve onlardaki birikimlerden de istifade ederler.

"Arkadaşlar, bizim tohumu ekme mevsimimiz; bu günler. Bir ay sonra okulumuza giriş imtihanı olacak. Gelecek senenin yeni öğrencileri bu imtihanla belirleneceği için kusursuz bir gayretle duyurularımızı, reklâmlarımızı yapmalıyız. İmtihana girme durumunda olan öğrencilerden ve onların velilerinden duymayan kalmamalı. Öyleyse neler yapalım?" deyip öğretmen arkadaşlarına konuyu açtı okul müdürü:

– Gazetelere ilan verelim.

– El ilanı bastırtıp, öğrencilerimizin ellerine hatta pazar yerlerine ve otobüslere dağıtalım.

– Geçen yıl şehirdeki bütün okullara tek tek gitmiş bütün beşinci sınıflara duyurmuştuk.

– Civar beldelere, köylere de gidilmişti. Ta üç yüz km. uzaktaki Bektaş'a dahi gidilmiş imtihan da orada yapılmıştı.

Bu ve buna benzer teklifler yeni öğrenci alma mevsimine girilmiş olduğunun en bariz ifadeleriydi. Bu ülkede posta yoluyla en ücra köylere kadar gazete gider. Bir arkadaş önceki yıl gazete ilanı sonucu bir öğrencinin imtihana nasıl katıldığını anlatmaya başladı:

– Babası çiftçi olan bir öğrenci varmış. Gazetedeki "Türk Okulu açılıyor" ilanını okumuş ve heyecanla babasına koşmuş. Müracaat da bir sonraki gün bitiyormuş. Oğlunun ilkokuldaki performansına bakarak, sen okuyamazsın, seni almazlar diyormuş. Bazen de ben karışmıyorum ne halin varsa gör, diyerek başından savıyormuş ama çocuk kararlı, okumak istiyormuş. Kendisi gibi düşünen arkadaşını da yanına alıp beraberce Aşkabat'a gitmeye ve bu imtihana katılmaya ikna etmiş. Fakat saat gecenin 12'siymiş. Mezun olacakları okullarından dokümanlarını alabilmek için geçenin geç saatinde müdürün evine gitmişler. Bereket ki, anlayışlı bir adammış. Gidip okuldan dokümanlarını alıvermiş. Saat gecenin üçünü gösterirken, onlar tren ile başkentin yolunu tutmuşlar ve imtihana girmeye muvaffak olmuşlar. Bir müddet sonra da neticeyi gazeteden öğrenen teyzesi: "İmtihanı kazanmışsın Guvanç" diye muştulu haberi vermiş.

–Gazetelere mutlaka ilan verilmeli.

Müdür Bey:

– Peki, arkadaşlar vazife paylaşımı yapalım, dedi.

Velileri meslek gruplarına göre taradılar. Bir veli matbaacı... Reklâm afişlerini ona bastırtalım. Gazeteden de tanıdığı vardır herhalde uygun bir fiyata ilanımızı veririz.

Müdür yardımcısı Ali Bey elindeki haritayı açtı ve:

– Arkadaşlar, kardeş okul sorumlumuz Dursun Bey, şehirdeki bütün okulların yerlerini biliyor, müdürlerini de tanıyor. Bir arkadaşla beraber şehirdeki okullar Dursun Bey'e emanet. Civar beldeler de işte şu haritada mevcut. O beldeleri de biz paylaşalım. Sakın ola ki gidilmeyen yer kalmaya. Nereden bilelim belki, bu ülkenin hatta insanlığın kaderine yön verecek "aydın fertler" en uzak, gidilmesi en zor o beldelerdedir. Ellerinden tutup gün yüzüne çıkarılmayı beklemektedirler.

Kuyuluk, Bektaş, Çeleken… Bir kısmı yakındı belki ama üç yüz dört yüz kilometre uzak beldeler de vardı. Beldeleri birer ikişer paylaştılar. Köylerine kadar gidip önce duyuruları ve getirilmesi gereken belgeleri söyleyecekler, sonra da uzak beldelerde merkezî bir okulda öğrencileri imtihana alacaklardı. Yakın belde ve köylerdekiler de Türk okulunda imtihana girecekti.

Görev dağılımı yapıldı. El ilanları ve broşürler terbiyeciler vasıtasıyla gerekleri yerlere ulaştırıldı. Start verilmişti. Herkes bir hafta içinde verilen vazifeyi bihakkın yapacak ve gelecek toplantıya raporuyla birlikte gelecekti.

İbrahim Bey, yüz seksen kilometre uzaklıktaki Kuyuluk'a gidecekti. Yarın bir araba tutar giderim diye düşündü. Türkiye'den getirdiği ama bitiremediği hediyelik kalemleri çantasına koydu. Bir kutu da çikolata aldı. Bir öğrenciyi beraberinde götürmek için idareden müsaade istedi. Arabasını da o akşamdan ayarladı. Hafif tedirgin, biraz heyecanlı ama mutluydu. "Mahcup etme Allah'ım. Elimizi boş çevirme Allah'ım." diye dua edip, yattı.

Verimsiz, kurak, pek yeşil görmemiş çöl denizinin içinden yolların çukurlarına gire çıka giden arabanın takırtısına aldırış

etmeden yol alırken; "İnşallah Ali Bey'in dediği gibi öyle çok kıymetli öğrencilere sahip çıkılır da emekler zayi edilmez" dedi kendi kendine. Taksi şoförü, Kuyuluk'a niçin gittiklerini sordu:

– Okulumuzun giriş sınavını duyurmak için. Beşinci sınıfı bitiren her öğrenci sınava katılabilir, deyince adam şaşırdı.

– Orada iki öğrenci ya vardır ya da yoktur, dedi. İbrahim Bey de:

– Tarihte isimleri bize kadar gelmiş kaç insan var acaba? Kaçı kuru kalabalıkların içinden süzülmüş, kaçı ücra beldelerden sıyrılıp çıkmıştır, deyince, adam "Hiçbir şey anlamadım," der gibi kafa sallayıp yoluna devam etti.

Okula vardıklarında gerçekten anlatıldığı gibi, pek öğrencinin bulunmadığını gözleriyle gördü. Beşinci sınıfta üç dört öğrenci vardı. İkisi de gelmemiş. Çikolata ve kalemleri öğrencilere dağıttı. Elinde kalanları da teneffüste diğer öğrencilere dağıttı. Bir ay sonra sınavın olduğunu ve girmek isteyenlerin şehirdeki Türkmen-Türk Lisesine gelmeleri gerektiğini anlattı. Görevini tamamlayınca okul müdüründen müsaade isteyip, gönül huzuruyla yola çıktı. Fakat arkadan bir öğrenci koşarak yetişti. Titrek ve ağlamaklı bir sesle:

– Muallim! Muallim! Bir şey söyleyebilir miyim? Ben gerçekten sizin okulunuzda okumak istiyorum. Fakat bir ay sonra şehre gidemem. Babam yok, annem de götüremez. Ne yapabilirim bilmiyorum, dedi.

İbrahim Bey'in rikkatine dokundu. Şefkatle başını okşayıp:

– Üzülme, sen bu kadar istekli olduktan sonra başarılı olursun. İmtihana gireceksin, söz, deyip oradan ayrıldı.

Bir hafta sonra yeniden toplanıldığında, herkes raporlarını sundu. Bir bir yaptıklarını anlattılar. Güzel hatıralar vardı. Kimine güldüler. Kimisi de duygulu anlar yaşattı.

Müdür Bey:

– Arkadaşlar, şehirden katılan öğrencilerle çevreden katılan öğrencileri aynı değerlendirmeye tabi tutmayalım. Gittiğimiz her beldeden mutlaka bir öğrencimiz olsun. O beldeden katılan en iyi öğrenciyi alalım, dedi.

Bir öğretmen arkadaşın:

– Sınava girip kazanamayanların da sevindirileceği bir alternatifimiz olsun. Mesela herkese kart verelim. O kartla okulumuza gelip sosyal imkânlarımızdan faydalanabilsin. Hatta onlar için hafta sonu kurslar düzenleyelim. Onlara kardeş öğrencilerimizsiniz, diyelim. Teklifi, Müdür Bey ve diğer arkadaşlar tarafından hem ilginç bulundu, hem de takdir gördü. İbrahim Bey söz alıp, arkasından koşan çocuğu anlattı ve şöyle devam etti:

– Bu tablo, kilometrelerce uzağa gidip, öğrenci peşinden koşma ve insanlık için bir ab-ı hayat olma bana bir şeyi hatırlattı. Yıllar önce bir derginin arka kapağında okumuştum. Toprak susuzluktan çatlamış ve çok uzakta bir çiçek. Ta o çiçeğe kadar bir su kanalı açılmış. Sonra şu ibare altına kondurulmuş "Bir tek çiçek için!"

Not: Bu hikâye Yaşar Karayunusoğlu'ndan alınmıştır.

BURALAR SİZE EMANET

"Her insan ölecek yaştadır."
C. Suavi

İşlerini henüz bitirmişti. Günün yorgunluğunu atmak ve istirahat etmek için odasına geçti. Bir kaç arkadaşıyla koyu bir sohbete dalmıştı. Bir ara aşağıdan, okulun bahçesinden birilerinin kendisini çağırdığını duydu. "Her zamanki normal hadiselerden biri olsa gerek." diye, fazla önemsemedi. Fakat, aşağıdan ısrarla çağrıldığını duyunca önemli bir şey olabilir düşüncesiyle hızlıca bahçeye çıktı.

Bahçede kendisini çağıran arkadaşıyla karşılaştı. Arkadaşı, kendisini hemşerilerinin ziyarete geldiğini söyledi.Bu hiç de alışık olmadığı bir durumdu. Bu zamana kadar hiç kimse, kendisini beklenmedik bir şekilde ziyarete gelmemişti. Arkadaşına, "Bir yanlışlık olmasın, bu vakitte, bu mevsimde beni kim ziyaret edebilir." dediyse de; aldığı cevap karşısında, kendisini ziyarete gelenlerle görüşmek üzere bahçede bekleyen yabancılara doğru yürüdü.

Karşısında hiç de tanıdık gelmeyen iki sima duruyordu. Onlara doğru usulca yürüdü. Fakat, nafile. Her ikisini de daha önceden görmemişti. Kız lisesinde, hem de bu vakitte. Üstelik hiç de tanımadığım bu iki erkek kim olabilir, muammasıyla yabancılara yaklaştı.

–Buyurun, beni çağırtmışsınız.

Daha önce hiç karşılaşmadığı bu iki yabancıdan biri:

– Daşoğuz'lu hemşerimiz siz misiniz?

Kısa bir şaşkınlıktan sonra, toparlanarak:

– Evet, benim. Fakat sizi daha önce hiç görmedim, ya siz kimsiniz?

Konuşmaya diğer yabancı devam etti:

– Biz de Daşoğuz'luyuz. Sizi ziyarete geldik. Bizim buralardaki işimiz bitti. Bu toprakları size emanet etmeye geldik. Artık gitme zamanımız geldi. Allah yâr ve yardımcınız olsun.

Arkadaşlarının, "Kalk kalk, kahvaltı hazır," sesiyle sırılsıklam olmuş bir vaziyette derin uykusundan uyandı. Derinden bir elhamdülillah çekti. "Çok şükür, rüyaymış." dedi. Yatağından doğrulup, yeni bir güne daha başlamak üzere lavaboya yöneldi. Bir yandan hazırlanırken, bir yandan da aklı hep gördüğü rüya ile meşguldü. Zihninde, iç içe geçmiş yumaklar misali girift bilmeceler kolaçan ediyordu. İlk kez bir rüyanın tesirinde bu kadar kalmıştı.

"Birilerine anlatsam mı?" diye geçti aklından. "Belki de anlatırsam, bir nebze de olsa rahatlarım." diye düşündü. Sonunda arkadaşlarından birine anlatmaya karar verdi. Samimi dostlarından birine hatırladığı kadarıyla anlattı. Arkadaşının söylediği bir kaç olumlu ve teselli edici sözle biraz da olsa rahatlamıştı. Aradan bir kaç saat geçmişti. Bir ara rüyasını anlattığı arkadaşının kendisine doğru geldiğini gördü. Yüzüne bakılırsa telaşlı bir hali olduğu anlaşılıyordu. Arkadaşı yanına gelir gelmez, rüyasıyla ilgili sorular sormaya başladı. Gördüğü kişilerin yüzlerini hatırladığın kadarıyla tarif etmesini istiyordu. Hatırladığı kadarıyla, rüyasında gördüğü kişileri tarif etti.

– Peki, benim rüyam niçin senin merakını bu kadar çok celbetti, diye sorunca arkadaşı Daşoğuz lisesindeki öğretmenlerden birinin dün gece kalp krizi sonucu vefat ettiğini söyledi.

Rüyasında, “Bizim burada işimiz bitti, buraları size emanet etmeye geldik.” diyen kişinin bu sözleriyle neyi anlattığını şimdi daha iyi anlıyordu.

Aradan bir kaç hafta geçmişti. Tatilden fırsat bilip, hem dinlenmek hem de ailesini ziyaret etmek maksadıyla belletmenlik yaptığı okuldan izin isteyip, memleketine gitmek üzere yola çıktı. Yorucu bir yolculuktan sonra doğduğu, büyüdüğü, liseyi bitirdiği şehre gelmişti. Evine giden yolun üstünde, belletmenlik yaptığı okula benzer bir okul vardı. İçinden bir ses, âdeta oraya gitmesini salık veriyordu. Sonunda okula uğramaya karar verdi.

Nasıl bir sürprizle karşılaşacağını bilemeden, okulun ön kapısından içeri girdi. Duvarda asılı gördüğü şey karşısında bir kez daha sarsıldı. Zihninde iç içe geçen yumakların oluşturduğu düğümler artık bir bir çözülüyordu. Çünkü karşı duvarda bir kaç hafta öncesinde rüyasında gördüğü ve kendisini hemşerisi diye tanıttığı öğretmenin resmi asılı duruyordu. Evine gitmek üzere okuldan ayrıldı. Zihninde hâlâ o resim ve duyduğu bir kaç kelâm: “Buralarda işimiz bitti, buraları size emanet etmeye geldik.”

Gözlerinden akan bir kaç damla yaş, kirpiklerinden aşağıya süzülüp yanaklarını ıslattı. Elleriyle gözyaşlarını kurularken dudaklarından dökülen bir kaç kelâm: “Ruhun şad olsun ey yiğit, gözün arkada kalmasın.” diyordu.

YETİMLERİN DUASI

Yağmura hasret kaldığımız kavurucu sıcakların başladığı günlerde, Yağmur dergisinin 8. sayısı ulaşmıştı âşıklar diyarı Aşgabat'a. Bir Müslümanın izzetini ve vakarını anlatan, "Gülün Müjdesi" başlıklı hikâyeyi okurken, duygu seline kapılmış, gözlerimden süzülen damlalar gönül yamaçlarımı yeşertmişti. Bu mutluğumu öğrencilerimle paylaşmak istedim. Yağmur sınıfa, çoraklaşan yüreklere yağmıştı. Duygu bulutları kaplamıştı dört bir yanı. Sevincimi, sıcak diyardaki dostlarla birlikte yudumlamak istedim. Anadolu pınarına hasret sineleri serinletmek mülahazasıyla, üniversitemizin aylık yayın organı olan; "Bülten Pres" dergisine verdim. Hikâye dilden dile dolaşmış ve methi Türkmen-Türk Liseleri Genel Müdürü İsmail Bey'in kulağına kadar gelmişti. Yoğun işlerinden dolayı bir türlü okuyamamıştı. Atamurat'a giderken dergiyi yanına almıştı. Uçaktan iner inmez bir köşede Ferit Bey'i beklerken, meşhur hikâyeyi okumaya başlamıştı. Hikâye özet olarak şöyleydi:

İstanbul'da oturan Rum asıllı Yorgo Nikolav, kekeme olan oğlu Peter'in tedavisi için elinden gelen her şeyi yapar ama çare bulamaz. Tek umudu oğlunun evlenmesidir. Uygun eş bulunur. Düğün yemekleri pişirilir ve gerekli hazırlıklar yapılır. O esnada kapı tıklatılır. Kapıdaki karşı komşuları Hatice hanımdır. Bir sene önce trafik kazasında kocası ölmüş ve iki çocuğu ile dul kalmıştır. Davetliler arasında onun adı yoktur. Ateş istemeye gelmiştir. Kendisine bir kürek dolusu ateş verirler. Bu arada misafirler de

gelmeye başlamıştır. Fakat Hatice Hanım yine gelmiş ve yine ateş istemişti. Yine ateş verilmişti. Bütün davetliler geldikten sonra komşu kadın elindeki küreği ile çekine çekine tekrar ateş istemeye gelince, Yorgo, bu işte bir iş var deyip, meselenin sırrını anlamak için peşinden, avlunun arka kapısından gizlice Hatice hanımın evine doğru yürümüş, açık pencereden gelen seslerle irkilmişti. Ağlaşan çocuklar, açlıklarını ve dertlerini dile getiriyor, Hatice hanım: "Artık bir daha gidemem. Ne yapayım beni anlamadılar. Biraz daha sabredin. Yarın Kurban Bayramı nasıl olsa Müslüman komşularımız et getirirler." diyordu. Yorgo hemen eve dönüp, hizmetçiyi yanına alarak, yemeklerle dolu tepsiyle Hatice hanımın evine gider: "Kusura bakmayın size davetiye verememişiz, şunları kabul edin" der ve bir miktar da para verip; "Yarın sizin bayramınız. Çocuklara bir şeyler alırsınız." demişti. Yorgo gittikten sonra bu dul ve yetimler: "Allah'ım sen de onu sevindir. Rabbim onun oğluna iyilikler ver." diye içten bir dua etmişlerdi. O geceYorgo bir rüya gördü. Kazanları kurduğu ocaklar gül bahçesine dönmüştü. Onlara doğru yürüdü. O anda ak saçlı, uzun boylu, ak yüzlü bir ihtiyar güllerin yanında belirdi. Uzattığı beyaz gül, Yorgo'ya gülüyordu. Gülü aldığı an, yıldızlara doğru uçtu. Rüyasını kimseye anlatmadı.

Aradan yirmi gün geçti. Yorgo'nun evine Kayseri'den Hacı Ahmet Efendi gelmiş ve başından geçenleri şöyle anlatmıştı: "Bu sene hacda idim. Bayramdan bir gün önce Arafat'taki vakfe duasından sonra ezginliğin ve sıcağın tesiriyle uyumuşum. Rüyamda Peygamberimiz Hz. Muhammed'i (s.a.v) gördüm.

Bana sizin adınızı ve adresinizi verdi. Sonra "Git ona benden selam söyle." dedi. Bu selamın bir manası olmalı. Sen o günlerde Allah'ın rızasını kazanacak ne gibi bir hayır işledin?"

Yorgo bunları dinledikten sonra, oğlunun kekemeliğinin iyileşmesine sebep olan esas sırrı da kavramış, kelime-i şahadet

getirerek, Hz. Muhammed'in (s.a.v) peygamberliğini kalben tasdik, dil ile ikrar etmişti.

İsmail Bey, duygu ve ibret dolu bu hikayeyi okuyunca gözyaşlarına hakim olamaz; hikayenin tesiriyle, karşılamaya gelen Ferit Bey ve arkadaşlarına: "Bu gece, Kadir gecesi, dul ve yetimlere yardım edelim. Onları sevindirelim." diye uyarıda bulunur.

Ferit Bey, işin ciddiyetine vâkıf olmadığı için, gülen bir çehreyle:

– Hayırdır hocam şimdi yetimde nereden çıktı? İlla da bir yetim arıyorsan bizim hepimiz, anadan babadan, memleketten ayrı yetimleriz. Vereceğinizi bize verin, bizim gibi garibanları sevindirin deyince,

İsmail Bey, ısrarını sürdürür ve:

– Siz işin gırgırındasınız. Hâlâ bana bir yetim bulmadınız.

– Tamam, hocam, mesele anlaşıldı. Size bu akşam bir yetim buluruz.

O akşam iftar öncesi bir velinin evine gitmek üzere yola çıkarlar.

Yolda İsmail Bey, ısrarını sürdürür:

– Bana yetim bulun. Yetimleri bu gecenin hatırına sevindirelim!

Bu ısrar üzerine şoförleri Akmurat Ağa:

– Köyde yetim var, ama çağırmamız bir saati alır. Evleri bir hâyli uzakta. Ben hemen işe koyulayım. Siz burada bekleyin. İftarınızı yapın.

Tam bir saat geçer.

İki dul kadın, ellerinden sıkıca tuttukları yetim çocukları ile gelir. Önce birlikte yemek yenilir, çay içilir. Masum yavrular konuşma yerine, annelerinin müşfik kollarına sokulmayı tercih ederler.

Yardım etmek için elini cebine atan İsmail Bey:

– Eyvah! Paraları okulda unutmuşuz. Tüh, olacak işe bak! Neyse bunda da vardır bir hayır.

– Arkadaşlar, kim de para var?

Atamurat'ta öğretmenlik yapan ve aynı apartmanın dairelerini paylaşan Ferit, Mustafa ve Erdal Bey, ağız birliği yapmışçasına:

– Bizde var, hocam.

– Haydi, ne duruyorsunuz çıkarın o zaman?

– Buyurun hocam.

– Allah kabul etsin arkadaşlar.

İsmail Bey, nur yüzlü iki masumu yanına çağırır. Hâne sakinleriyle birlikte dua etmeye başlar. "Rabbim bu masum yavruların hürmetine bizleri affet. Başımıza gelecek her türlü kaza ve belâlardan muhafaza eyle! Günahlarımızı leyle-i kadir hürmetine bağışla! Affetmek senin şanındandır. Ne olur bu gece bizleri ve kardeşlerimizi affet."

Dakikalarca süren duadan sonra eller yüzlere sürülür ve az önce toplanan sadakalar iki masumun ellerine tutuşturulur. İki yavru: "Sadakalarınız kabul olsun! Allah sizi korusun!" diye sevinçlerini bildirir ve annelerine sarılırlar.

Liseye döndüklerinde saat 21.30'dur. Geceyi hakkıyla ihya edebilmek için herkes bir köşeye çekilir.

Uykusu gelen öğretmenlerden biri:

– Hocam, vakit bir hayli ilerledi, evlere gitsek olmaz mı? Hem yarın da dersimiz var.

– Hayır, bugün saat bire kadar beraberiz. Kimseye izin yok! Ben her zaman gelmiyorum, Kadir gecesi de öyle. Birlikte değerlendirelim.

Saatler 11.55'i gösterirken, öğretmenlerden biri:

– Mesnevi'de atâ, kaza ve kader namında üç kanunu vardır. Atâ, kaza kanununu, kaza da kaderi bozar deniliyor. Bu meseleyi izah eder misiniz?

– Mesela bir şey hakkında verilen karar, kader demektir. O kararın infazı, kaza demektir. O kararın iptaliyle hükmü kazadan affetmek, atâ demektir. Evet, yumuşak bir otun damarları katı taşı deldiği gibi, atâ da kaza kanununun katiyetini deler. Kaza da ok gibi kader kararlarını deler. Demek, atânın kazaya nispeti, kazanın kadere nispeti gibidir. Bu hâkikâte vâkıf olan arif: "Yâ İlâhi! Hasenatım senin atândandır. Seyyiatım da senin kazandandır. Eğer atân olmasa idi helâk olurdum."

İsmail Bey kazayı açıklamaya devam eder. Mesela; "Kişinin başına gelecek olan belalar, vermiş olduğu sadakayla geri döner." dediği anda müthiş bir patlama sesi duyulur.

Hemen yurt müdürüne döner:

– Hocam git, kazan dairesine bir bakıver! Ne oldu, nedir bu ses? Galiba, kazan dairesinde bir patlama oldu.

Kısa bir sessizlik.

Aceleyle içeriye giren yurt müdürü:

– Hocam az önce haber aldık. Yaşadığımız apartmanda gaz patlaması olmuş, kazan dairesinde bir şey yok!

Çok geçmeden olayın vahameti anlaşılır. Doğal gaz sıkışmasından meydana gelen patlamada, içinde öğretmenlerin de kaldığı apartmanın ikinci bloğu içindekilerle beraber kağıt gibi yere yapışmıştır.

Olay yerine gittiklerinde harabe halinde bir bina ile karşılaşırlar. Mustafa Bey gördüklerini daha sonra şöyle anlatır arkadaşlarına: "Yardım sesleri göklere yükseliyor, yürekleri dağlıyordu. Birçok insan ölmüş. Herkes yakınlarını, çocuklarını ve eşlerini

aramaya koyulmuştu. Manzara mahşer anından farksızdı. Enkaza girelim dediğimiz anda sivil savunma ekibi bizlere mani oldu. Onlar içeriye girdiklerinde, yukarıda asılı kalan beton blok, gürültüyle üzerlerine kapandı. Rabbim bizleri ikinci defa korudu. Eşyalarımız enkazın altında kaldı. Molozların arasında arkadaşın yeni aldığı maaşı, cüzdanı ile beraber bulundu. Yanan eşyaları karıştırırken, devamlı okuduğum ve başucumdan bir an olsun ayırmadığım Kur'an-ı Kerim'i buldum. Hiç bir yerinde ne yanık izi ne de bir yırtılma emaresi vardı."

O mübarek Leyle-i Kadir'de öğretmenler okulda toplanıp geceyi ihya ederken, hanımlar ve çocuklar da apartmanın birinci bloğunun birinci katında, bin aydan daha hayırlı olan mübârek geceyi değerlendirmişler. Allah rızası için sadaka veren üç kişinin yaşadığı daireler enkaz altında kalsa da; ailelerinin burunları dahi kanamadan kurtulmuşlar.

*Sadaka: Türkmenlerde Allah rızası için verilen yemek, yapılan yardım. Düğün öncesi ve sonrası, mevtanın 3'ünde, 7'sinde, 40'ında, 52'sinde ve sene-i devriyesinde, yeni araba ve ev alındığında, askerlik öncesi ve sonrası, bebek dünyaya geldiğinde, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (s.a.v) vefat yaşı olan 63'e ulaşıldığında, resmi açılış törenlerinde, mübarek gecelerde ve dini bayramlarda yapılan hayırlara, verilen yemeklere denir. Çok yaygındır. Türkmen Dili Sözlüğünde: "1. Gurban. Goy başım vatana sadaka bolsun! Çarı Aşır, Poemalar 2. Dini düşünce boyunca huday yolı." Türkmenistan SSR Ilımlar Akademiyasının Neşiryatı, Aşgabat–1962, s.1036

Not: Bu yazı Yağmur Dergisinin 37. sayısında yayınlanmıştır.

SARIKLI ZATLAR

Ayrı bir dünya olan ODTÜ'de ortalaması düştüğü için uyarı cezası almıştı. Orta Asya'yı akın akın ziyaret edip gelen dostlarının hatıralarını dinledikçe içi içine sığmıyor, yüreği bir kor gibi vuslat arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Oralara gidenlerin maddî manevî terakki edeceklerinin bilincindeydi. Her dönemde iki dönemin dersini birden veriyordu. Zaman zaman üç saatlik bir uyku ile iktifa ediyor; hayallerini hep mezun olup yıllardır ayrı düştüğü Orta Asya'daki kardeşleriyle bir olma arzusu süslüyordu. 1993 yılı onun için zorluklarla geçen bir yıl olmuştu.

Sene sonu gelip çattı. Hayat memat meselesi olan, birbirinin devamı niteliğindeki iki dersin finali aynı gün ve aynı saate konulmuştu. Final günü aynı anda iki yerde bulunamayacağına göre, dersin birisinden kalacak ve umutları bir başka bahara ertelenecekti. Bu durumda mezun olması hayal; mesleğini icra etmesi rüya idi. Yıllardır hicret özlemiyle yaşıyor ve hazırlıklarını ona göre yapıyordu.

Fikir ve düşünce dünyasını tam bilemediği profesörün odasına yöneldi. Her ne olursa olsun hayâllerini ve düşüncelerini uygun bir lisânla arz etmeye karar verdi. Ürkek ve çekingen tavırlarla hocanın odasına girdi.

Tam arkasındaki panoda: "Oğlum İsmail herkes sevdiğiyle beraber, ya sen kiminlesin?" ifadesini görünce, hocanın inançlı ve etik değerlere önem veren biri olduğunu düşündü. Halini

kısaca, anlatıverdi. Başını hafifçe kaldıran profesör, muhatabını baştan ayağa süzdü.

Mahzun çehresine bakarak:

– Oğlum sana aynı saatte iki imtihan hakkı vereceğiz. Hiç merak etme. Sırayla girersin. Sen git oralara bir yol aç. Belki biz de arkandan geliriz ve bizleri gezdirirsin!

Rahatlamıştı. İmtihanlar da iyi geçti.

Allah'ın izni ve inayetiyle mezun oldu. Gündüzleri dersler, geceleri çaylar derken onlarca yeni arkadaş edindi kısa bir anda. Sohbetler dönüp dolaşıp aynı minval üzere yapılıyordu. Dostlarına 15 gün öncesinden Semerkant'a gideceğinin müjdesini verdi. Muştuyu ise rüyasında aldı. Gideceği şehir ona günler öncesinden gösterildi ama uyanınca sadece baş harfini "S" yi hatırlayabildi. Ertesi gün ilk işi "S" ile başlayan şehirleri dünya haritasında bir bir aramak oldu. Semerkant'ı görünce, dalıp, gitti. "Tamam, hayâllerimin göz bebeği olan şehir burası." diye geçirdi içinden. Adı gibi emindi.

Semerkant ismini duyunca heyecanla ayağa fırladı ve:

– Oranın matematikçisi benim, Bakü şehrininki de Dursun. Bana "S" harfi rüyamda gösterilmişti!

Sıra ailesini, yakın dostlarını ve hepsinden önemlisi çok sevdiği annesini ikna etmeye gelmişti. Telefon açıp, yurt dışına gideceğini annesine söylemeyi düşünürken, şairin mısraları geldi aklına:

Anamın duaları üzerimde olmazsa,
Yıkılır sırtımı verdiğim duvar.
Kopar, elime gelir uzandığım dal.
Kapımı çalmaz bir daha bahar.

Dakikalarca planlar yaptı. Kafasında kurguladı. Ailenin tek erkek evlâdı olarak sorumluluklarının farkındaydı, ama hicret

sevdası onu alev alev çoktan sarmıştı. Her anne gibi o da yanında, dizlerinin dibinde isterdi; yıllarca hasret kaldığı, gurbet kahrı çeken biricik evlâdını.

Sonunda tuşlara dokundu.

– Alo, anne.

– Oğlum yurt dışından mı arıyorsun?

– Anne, yurt dışına çıkacağımı nereden biliyorsun? Daha henüz çıkmadım. Hem sana çıkacağımı kim söyledi?

– Sen hele bir gel, anlatırım. Allah, şimdiden yolunu açık etsin evlâdım.

Annesinin hayır duasını almak, helâlleşmek ve vedalaşmak üzere uzun bir yolculuktan sonra baba ocağına gitti.

Annesinin mübarek elini öpüp, ayrılacağı esnada merakını gidermek için sordu:

– Anneciğim siz nerden biliyordunuz, benim Orta Asya'ya, yurt dışına gideceği mi?

– Oğlum hele otur da bir anlatayım. Günler önce, gideceğin ülkeden dört sarıklı zât bir gece rüyamda hanemize misafir oldu. Seni benden istediler ve söz verdiler. "Oğlunu uçakla götürüp getireceğiz ve burnu dahi kanamayacak. Oğlun bizlere emanet!" dediler. Ben de: "O zaman tamam, verdim gitti." dedim.

Anlatmaya ve ayrılığa daha fazla tahammülü olmayan annenin gözleri doldu. Yufka yüreği burkuldu. Sonunda daha fazla dayanamadı:

– Git oğlum! O sarıklı zatlar seni bekliyor. Geç kalma!

Yol hazırlıklarını hızlıca tamamladı. Uçakla Taşkent'e, sonra da eski model bir arabayla görev yapacağı şehre ulaştı. Tarihî yapıların yol boyu eşlik ettiği, buram buram mânevîyat kokan Semerkant'a vardı. Şükür ifadeleri döküldü dudaklarından. Vakit kaybetmeden, doğruca görev alacağı okula gitti. Çevreyi ve şehri tanıdı. Dersler başladı. Bir-iki ay geçtikten sonra bir

fırsatını yakalayarak, o bölgenin müftüsü ile tanıştı. Tanışmanın akabinde, dinlediği ve ilk günkü gibi canlılığını koruyan rüyasını anlattı:

– Beni istemişsiniz; ben de Allah'ın izniyle işte buralara geldim!

Dedi ve sorusunu yöneltti:

– Annemin rüyasına giren, mübarek zâtlar kimlerdi? Bana anlatır mısınız?

O güngörmüş bilge zât, başını öne eğerek:

– O sarıklı zâtlar; Hz. Abbas'ın oğlu, Semerkant ve civarında yaşayan Kusam Bin Abbas, İmam-ı Buharî ve Şah-ı Nakşibendî hazretleriydi

– Peki, dördüncüsü kim? Siz misiniz, diye sorduğunda tebessümle karışık bir sükûtla yetindi sadece.

MUALLİM

Yeni bir ülke kurulmuştu. Yeni okular açılmıştı. Yeniliklerden biri de uluslarası bir üniversiteydi. Doçent olduğu için yeni açılan üniversitede iş bulmuştu. İşler gün geçtikçe arttı. Kitap, makale ve çeviriler; onu bitap düşürdü. İlerleyen yaşına rağmen çalışmaları hız kazandı. Saba rüzgârları ve ilk ziyalarla güne başlıyor, gecenin zifiri karanlığına ve herkesin el etek çektiği ana kadar durmadan çalışıyor, çabalıyordu. "**Güzel çöllerinde Hızır gezen, dumanlı dağlarında Kavus gezen, dalgalı denizinde Kıyas gezen**" bu kutsal ve mümbit topraklarda, yeni neslin yetiştirilmesini için bir şeyler yapmalıydı.

Her sabah üniversiteye gelirken, emanet edilen genç dimağlara ilim ve insanlık adına vermesi gerektiği değerlerin sancısını çekiyordu. Akşamları kendini yorgun argın bir vaziyette evine zor atabiliyordu. Geç saatlere kadar ev ve mutfak işleriyle meşgul olup, bitkin bir halde yatağa kendini bırakıyordu. Yaşı bir hayli ilerlemiş olan beyi ise; her defasında bu bir türlü alışamadığı durumdan dolayı serzenişte bulunuyordu. Hani, haksız da sayılmazdı ya! Yıllarca bir yastığa baş koymuştu. Bir yastıkta kocamışlardı. Sağlıkta, hastalıkta, iyi günde kötü günde hep yanında olmuş biricik eşine hasret kalmıştı.

Her sabah temizlik işçileriyle yola çıkıyor; gecenin geç saatlerinde son seferini yapan belediye otobüsüyle eve geliyordu. Bir gün işlerin iyice yoğun olduğu bir anda eve telefon açmayı düşündü:

– Efendi, bu gece biraz geç oldu. Saat şu anda gecenin ikisi, seni rahatsız etmek istemezdim amma.

– Yeni mi aklına geldi? Eee, ne var! Gecenin bu saatinde niye aradın?

– Biliyorum, kızacaksın fakat, bu saaten sonra eve gelmem mümkün değil. İşler yeni bitti. Müsade buyurursan, bu gece kız yurdunda kalmak istiyorum.

Gecenin mahmurluğu ile ve sinirli bir ses tonuyla:

– Eve geç gelmen adetten oldu. Bu bir değil, iki değil. Geç gelmeyi de sen çıkarttın. Benimle mi, yoksa işinle mi evlisin, belli değil?!

Ne diyeceğini bilemedi. Yutulacak laflar değildi. Düşündü, zoraki de olsa yutkundu. Telefonda kısa bir süre karşılıklı sessizlikten sonra:

– O, zaman yarın da kapıdan içeri adım atmayı sakın düşünme. İstersen bir yatak yorgan ser de orada yat. Orada dilediğince kal!

İşi oluruna bıraktı. Tartışmayı alevlendirmek istemedi.

– Yarın görüşürüz. İyi geceler, dedi ve telefonu buruk bir şekilde kapattı. Sessizliğe gömülen gönül dünyasında; hâlâ canlılığını yitirmeyen bir hatıra tüllendi gözlerinin önünde.

Beş altı yaşlarındayken gül ninesinin namaz kılışı ve hayran hayran seyrettiği anlar geldi birden aklına. Onun rükû, secde ve tekbirlerini kaçırmaz ve zaman zaman onunla beraber yatar, kalkardı. Dudaklarından dökülen nağmeleri dinlerken mest olur ve eteklerinin etrafında bir bülbülün gülün etrafında döndüğü gibi pervane olurdu. Akıl baliğ olana kadar kendine hep sorular sormuştu. “Din nedir? Dünya’ya niye geldik? Namaz niçin kılınır? Oruç tutma uğruna neden aç kalınır?” şeklindeki soruları sordukça, cevap bulamamıştı bir türlü kısır düşüncelerinde.

Tam gül ninesinden birşeyler öğrenecekken, ninesi Hakk'a yürümüştü. Ne elinden bir tutan, ne de dinini öğreten biri kalmıştı! Bir kızıl ateşe düşmüştü. Hem de dinsizlik ateşine. Materyalist bir düşüncenin tutucu bir ferdi oluvermişti. Gününü gün etmeye ve fani dünyadan kâm almaya başlamıştı. Sözde Müslümandı ve yaşı da bir hayli ilerlemişti.

Bir gün iki kız öğrenci odasına geldi. İlk defa gördüğü bu simalara:

– Hoş geldiniz! Buyurun oturun, dedi.

Kızlardan biri Anadolu Türkçesiyle:

– Hocam, bizler Türkiyeden yeni geldik. Kayıtımızı yaptırdık. Hazırlıkta okuyacağız. Sizden dil dersleri alacağız. İnşaallah, iyi bir yıl olur.

– İlk defa Türk öğrencilerim olacak. Size, dilimizi ve zengin kültürümüzü öğreteceğim. Benim için farklı bir duygu. Sizden de iyi şeyler öğreneceğimi düşünüyorum. Sizin dil muallirniniz olacağım.

O kızların gelmesiyle içi ve ofisi ferahlamış, gönül odası aydınlanmıştı. Soracak o kadar çok sorusu vardı ki! Zaman zaman ziyaretine geldiklerinde hemen fırsatı değerlendiriyordu. Tarihten, edebiyattan, Anadolu'dan, eğitimden soruyordu. Muallim olan sanki o değildi. Aradan aylar geçti. Bu iki öğrencisinin aslında hocası olacağı ve onlar sayesinde hasretini çektiği namaza başlayacağını hiç düşünmezdi.

O şimdilerde, ilerlemiş yaşına ve takatsiz bedenine rağmen; 12 yaşından itibaren kılamadığı namazların kazasını eda etmek ve tutamadığı oruçları, pazartesi ve perşembe tutmak ile meşgul.

KUR'AN HÜRMETİNE

Duvarlar parçalansın,
Kalksın siyah perdeler.
Gel Kur'an yetiş bize.
Puşkin

İlk seyahatlerini gerçekleştirmek üzere on dört kişiden oluşan âli heyet 8 Ocak 1990'da Sovyetler Birliği'ne doğru yola çıktı. Yeni bir diyalog hamlesinin başlatılması, dostluk, dil, tarih ve kültür köprülerinin kurulması adına... Sarp sınır kapısı kapısına geldiklerinde heyecan doruktaydı. Kimsenin ağzını bıçak açmıyor; kimse küçük de olsa bir hata yapıp, bir çuval inciri berbat etmek istemiyordu.

Rusya tarafındaki gümrük memurlarının bulunduğu kısma geldiklerinde soydaşlarımızın hasreti buram buram gözlerinin önünde tüllenmeye başlamıştı. Kırım, Gence, Taşkent, Semerkant, Merv, Türkistan canlanmıştı birden hayallerinde. Bilgileri, tarih kitaplarında anlatılanlarla; gördükleri ise atlaslarla sınırlı kalmıştı yıllarca. Buralar demir perde ülkeleri olarak adlandırılmış ve insanlıktan nasibini almamış bir coğrafya olarak işlenmişti ansiklopedi sayfalarında.

Yazılan ve çizilen onca olumsuz yazılara ve duyumlarına rağmen bir grup bağrı yanık sevdalıyla çıkmışlardı bu çileli yolculuğa. Allah'ın izni ve içli dualarla başlamıştı, bu kutlu hareket.

Şimdi onları bir muamma olan ve ne tür sürprizlere gebe olduğunu bilmedikleri bir serüven beklemekteydi, bu Sarp sınır kapısında.

Sıra orta yaşlı, saçlarına kar düşmüş, bir volkan gibi her an patlamaya hazır bahadıra gelmişti. Önünde durduğu gümrük memuru eşyalarını kontrol ederken, kalp atışları hızlanmıştı. "Ya yanlış bir şey bulursa, ya evraklarımda bir eksiklik varsa; işte o zaman ben bittim. Bu dağ başında ne yaparız? Kime derdimizi anlatırız!" diye beyninin içini kemiren sorularla bir süre mücadele etti. Yaklaştı. Biraz daha yaklaştı.

Görevli memur:

– Ne bakıyorsun bavulunun fermuarını açsana?

– Açtım, işte.

– Çekil kenara bakayım.

Şöyle bir göz gezdirdi. En üstte duran, Kur'an-ı Kerim'i eline aldı. Evirdi, çevirdi. Kokladı. İncitmeden sayfalarını karıştırdı. Derince bir iç geçirdikten sonra;

– Bu sarıp sarmaladığın kitap, bu kitap! Mukaddes kitabımız Kur'an mı?

Duyduklarına bir an inanamadı.

"Allah'ım acaba hayal mi görüyorum! Ama adam basbayağı bildiğimiz lisanla konuştu. Kokladı. Hasret giderdi ve inceledi. Söylediklerini de kelimesi kelimesine, anladım." dedi.

Sonra:

– Evet, bu Kur'an, diyebildi.

Şaşkınlık içinde, eline aldığı Kur'an'ı okşarcasına okumaya çalışan memur:

– Ben çocukken babam bana okumayı öğretmişti; şimdi ise harfleri unutmuşum zorlukla okuyorum. Biraz da yaşlandım tabii, derken gözleri buğulandı.

Şaşkınlığı bir kat daha arttı. Kendi kendine; "Allah'ım yoksa gördüklerim bir rüya mı!" diye söylenip, durdu. Bir biri ardına sorulan sorularla kendine ancak gelebildi. Memur pasaportuna değil elindeki Kur'an'a bakıyordu.

– Ben Gürcü ve Müslüman'ım.

– Ben de Müslüman'ım.

Son derece samimi bulduğu polis:

– Eğer bu kitaplardan hediye edersen, çocuklarıma öğretecek birilerini mutlaka bulacağım. Söz veriyorum deyince, vakit kaybetmeden:

– Zaten bunları sizler için getirmiştik. Buyurun, alın, diyebildi.

Memurun sevincine diyecek yoktu. Çocuklar gibi sevindi. Etrafa gülücükler dağıttı. Eliyle giriş kapısını gösterirken, nazik bir ses tonuyla:

– O zaman siz de buradan buyurun!

Hiç beklemedikleri bir anda, Kur'an hürmetine sıkıntı ve zorluk çekmeden sınır kapısından geçtiler ve kervan ilk dostluk köprüsünü sınırda kurarak, yolculuğuna devam etti.

BUGÜN BAYRAM

Yolculuk onları bir hayli yormuştu. Önce otele yerleştiler. Dinlendiler ve yıllardır hayallerini süsleyen Şeyh San'an'a doğru yola çıktılar. Yemyeşil bir tepeden Tiflis'i kuş bakışı seyre koyuldular. Rus polisi ile yıllar önce yapılan o tarihi konuşmayı bir an hatırladılar. "Tiflis'te, Şeyh San'an tepesine çıkan zât, Rus polisine sorar:

– Niye böyle dikkat ediyorsun?

– Medresemin plânını yapıyorum.

– Nerelisin?

– Bitlisliyim.

– Burası Tiflis'tir!'

– Bitlis, Tiflis birbirinin kardeşidir."

Şimdi bu tepede okul planı yapılıyordu. Belki de gelecekte açılacak olan üniversitenin planıydı bu. Temelleri hayalen de olsa tepenin yamacına atılıyordu. Meraklı bakışlarla etrafı bir müddet süzdükten sonra yıllar önce verilen bu müjdenin gerçekleşmesi için dualar ederek, oradan ayrıldılar.

Güneş ışınlarının tüm cömertliğini sergilediği öğleye doğru Şeytan Pazarı'na vardılar. Burası ekseriyetle Azerbaycan Türklerinin yaşadığı Tiflis'in kenar mahallelerinden biriydi. Yıllara inat bir Müslüman mabedi ayaktaydı. Onları ayakta karşıladı. Hasreti ve yılların özlemini dindirmek için tabanvaylara yüklendiler. Önce bir ezan okundu. Namaz kılındı. Dışarıya

çıktıklarında, duyan gelmişti. Halk sevincinden sokağa dökülmüş, sel olup akmıştı. Hemen etraflarını sardılar. Soru yağmuruna tuttular. Yaşlı-genç herkes, birbirleriyle yarışırcasına, kendi evlerinde misafir etme telaşına kapıldı. Kırgınlığa meydan vermemek için içlerinden biri:

–Sağ olun, çok misafirperversiniz ama sadece bir yere gidebiliriz. En yaşlınız kimse, izninizle ona gitmek istiyoruz.

Yaşlı bir amca öne çıktı.

–Haydi, gidelim öyleyse!

Peşi sıra gittiler. Eve geldiklerinde kucaklaştılar, sarmaş dolaş oldular. Gözlerinin içi parlayan yaşlı amca, mutluluk gözyaşlarına hakim olamadı. Doya doya yılların birikimi olan hasret gözyaşlarını akıtıverdi. Yaşadıklarını, maziyi anlattı dakikalarca. Soruların sayısı artınca:

Evlâdım, benim yaşım bir hayli ilerledi. Hafıza desen, eskisi gibi değil. En iyisi siz Tiflis'e yaklaşık yedi kilometre olan Karacalar Köyü'ne gidin. Orada Molla Ahmet namında bir zât var. Olsa olsa o size yardımcı olabilir. Âlim insandır.

– Amca, o zaman senin bir hayır duanı alalım da biz kalkalım.

– Yolunuz açık olsun! Siz bizi sevindiriniz ya, Allah da sizi sevindirsin!

Yemekten sonra köye doğru hareket ettiler.

Molla Ahmet Efendi'nin evinin avlusuna geldiklerinde; ocaklar yakılmış, üzerine çorba, et kazanları konulmuş bir şekilde gördüler. Avlunun bir köşesindeki kazanlardan yayılan yemek kokuları etrafı mis gibi sarmıştı. "Bir düğün ya da davetin tam üzerine geldik herhalde! Allah'ın sevgili kullarıymışız, meğer!"diye sevindiler.

Molla Ahmet kapıda göründü. Yanlarına yaklaştı ve tok bir sesle:

– Hoş geldiniz köyümüze, hele siz kimsiniz ve nereden geldiniz?!

– Biz, Türkiye'den geldik!

Doksanına merdiven dayamış, üzerinde siyah cüppesi, kamburlaşmış beli ve bir hayli de kilolu olduğu her halinden belli olan Molla Ahmet, Türkiye ifadesini duyunca; "Türkiye mi, Türk mü!" derken birden bire fenalaştı ve oracığa yığılıp kaldı. Ne yapacaklarını bilemeden, şaşkın şaşkın bakıştılar.

Yavaş yavaş kendine gelirken:

– Evlâtlarım, sizi üzdüysem bağışlayın. Sual sormamın bir sebebi var. Ben dün gece rüyamda sevgili peygamberimizi, âlemlere rahmet olarak gönderilen Muhammed Mustafa'yı (s.a.v.) gördüm. "Ahmet, yarın senin yanına çok uzaklardan benim torunlarım, misafirlerim gelecek, onları iyi ağırla!" buyurdular. Ben de kusursuz bir şekilde Efendimizin misafirlerini en iyi şekilde ağırlamak için sabah erkenden kalktım. Bir sığır kestim. Sabahtan beri sizin yolunuzu gözlüyorum. Efendimiz gelecekler deyince, geleceğinize muhakkak gözüyle bakıyordum. Bu hazırlıkların hepsi de sizin için derken, yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Lütfen buyurun, geçin, oturun!

Kurulu sofraya doğru geçtiler. Belli etmemeye çalışsa da, özü ve iki gözü iki çeşme ağlıyordu. Misafirler ağlıyordu.

Yemekle birlikte sohbet koyulaştı. Yılların hasretini kelimelere ve tebessümlere yüklediler. Molla Ahmet Efendi avluyu dolduran köylülere gür sesiyle:

> "Bu günü takvime kaydedin. Zamana not düşün. Bu gün tarihi bir gündür. Bundan böyle, her yıl bugünü bayram olarak kutlayalım! Bugün Bayram."

ÜÇ GÜN

Gıdamız çilemizdir, derdimiz besinimiz,
Arama boşa yolcu, bizdedir asıl deniz
Narin Feyza

1996 yılının yazı eski yazlara inat daha sıcaktı. Hazar denizinin kenarında denize nazır binalarda tadına doyum olmayan bir manzara. İlk günleri yoğun bir heyecan içinde geçen dinlenme kampı, son günlere doğru aksamaya başladı. Değişik bahanelerle kamp yerini terk edenlerin sayısı gün geçtikçe arttı. Kamp hazin sona doğru yelken açtı. Şikâyetler ve kaçışlar çoğaldı. Ne umutlarla gelmişti, oysa! Okuyacak, okutacak; dinlenecek, dinlendirecek ve faydalı olacaktı genç beyinlere. Spor, müzik, deniz bir yılın yorgunluğu atılacaktı ama yine olmadı. Gidenlerin sayısı kalanlardan fazla olunca, "benden de bu kadar," dedi. Sorumlulardan da bir ses çıkmayınca, "en iyisi, gitmek!" diye düşündü. Vurdumduymazlık onu derinden yaraladı. Yersiz endişelerine yenik düştü, sonunda. Kampın bitimine üç gün kala görev yerini terk etti. Bakü limanına gitti. Türkmenistan'a giden yük gemisine bir kişilik bilet ve yarım kilo kuru üzüm alarak, akşama doğru bindi.

Akşam güneşinin batışıyla motorlar çalıştı. Dev bir gemi. Tepeden tırnağa demir yığını olan gemi, göğe yükselen kara bir duman eşliğinde yolculuğa başladı. İçinde anlamsız bir burukluk, bir sıkıntı vardı. Sanki başına gelecek olayı önceden hissetmiş gibi bir haldi bu! Hazar'ı yara yara ilerlerken gemi yükünün de ağırlığıyla bir kum tepesine saplanıp, kaldı. Yola çıkalı henüz

iki saat olmamıştı. "Şimdi hareket eder, biraz sonra hareket eder!" derken, tam bir gün geçti. İnsanların gülen yüzleri soldu, çehreler safranlaştı, neşeler kaçtı. Herkeste korkulu bir bekleyiş hakimdi. Fakat yapılacak bir şey yoktu. Gemi çakılıp, kalmıştı.

Kaldığı kamerada üç sarhoş... Su gibi içki tüketen ve kahkahalarla vakit öldüren, ayık kalmamak için çabalayan üç sarhoş... O ibadetle meşgûl. Onlar da baygın baygın süzmekle. Ölümün soğuk yüzü hissedilmeye başladı, odada. Korku dolu bakışlar arttı. Sarhoş da olsalar bir şeyler anlatma isteğiyle işe koyuldu. Dinliyor gibi göründüler, başlangıçta. Sonunda dayanamadı biri: "Nasıl olsa hep beraber batıp gideceğiz, balıklara yem oluruz, fena mı? Bir aylık nafakaları çıkar, işte!" diye işi gırgıra vurdu. Diğerleri de kahkalarla eşlik etti.

Bir diğeri:

– Amca, sen işine bak! Boşuna nefesini tüketme, bize nasihat kâr etmez.

–Tamam, beyler, siz devam edin. Ben, hava almaya çıkıyorum.

Kamerada istese de fazla duramazdı. Dışarıya çıktı. Denizi seyretti. "Gemi mıhlanıp kaldı işte! Hep, kampı vaktinden önce terk ettiğim için. Şimdi ne güzel deniz kenarında kitabımı okuyor olacaktım. Allah'ım ne olur bizi kurtar!" diye geçirdi içinden. Aynı kelimeleri tekrarladı, durdu.

Gemideki yolcular arasında ondan başka alnı secdeye varan yoktu. Sanki herkes cani bir o masumdu. Gemi batmamıştı. Bir kurtuluş ümidi vardı. "Allah!" dedi. "Ne olur Allah'ım bizi, kurtar!"

İkinci gün tedirginlik daha da arttı. Yarım günlük azıklar, tükendi. Sular azaldı. Stoklar tükenince gemide satılanlar karaborsa oldu. Gemide bir sessizlik... Sere serpe denizin ortasında yatan gemi halinden memnun. Yolcular ise panik ve telaş içinde. Yiyecekler bitmiş, sınırlı kaynaklar tükenmiş, insanlar

homurdanmaya başlamıştı. Üçüncü günün sabahında, güçlü bir rüzgâr çıktı. Gemi birden harekete geçti. Herkes derinden bir oh çekti. O, sessizce sonsuz merhamet sahibine şükranlarını sundu. Ayakları üç gün sonra toprağa değdi.

Yine bir akşamüzeri güneş guruba doğru kayarken, Türkmenbaşı limanına vardı. Vize işlemlerinden sonra bir taksiyle, Türkmen-Türk Lisesine gitti. Gecenin karanlığında, etrafta kimsecikler yoktu. Okul kapısına geldi. Zile bastı.

Uzun boylu bekçi:

– Sizde kimsiniz?

– Öğretmenim, Bakû'den geliyorum. Bu gece burada kalmaya geldim.

– Bağışlayın, sizi tanımıyorum. Sizi alamam. Öğretmenler Türkiye'de tatilde. Sadece bir Türk öğretmen var. Onu da nöbetçi bıraktılar, şimdi lojmanda yatıyor. Bu saatte kaldıramam.

– Ama ben üç gündür yoldayım. Aç ve uykusuzum. Bu gece kalayım. Yarın zaten ayrılacağım.

Israrı devam edince, bekçi:

– Peki anlaşıldı. Ancak, bir şartla sizi içeri alırım. Hocamı kaldırayım, sizi tanırsa alırım; aksi takdirde alamam.

–Tamam, başka çare yok.

Perişan bir halde yatacak yer ararken, ona doğru yaklaşan genç:

– Hocam, Fazıl Hocam, gözlerime inanamıyorum siz mi? Üstelik gecenin bu saatinde. Tanıdınız mı? Türkiye'den talebeniz Salih.

Kucaklaştılar. Yılların hasretini ve günlerin açlığını dakikalara sığdırdılar. Sonra uzun bir dinlenme faslı.

Bir gün sonra kardeşini görmek için Aşkabat'a gitti ama ne adres, ne de telefon vardı! "Sarı çizmeli Mehmet Ağa! Şimdi bu koca şehirde onu nasıl bulacağım? Gelmişken, bir görseydim.

Hem görüşür, hem de Ankara'daki anneme haber götürürdüm." diye geçirdi içinden.

Sağa sola baktı, ama nafile. Yaptığı, iğne ile kuyu kazmaya benziyordu. Kaldığı yerde biraz dinlendikten sonra, dışarı çıktı. Cadde boyu ilerlerken, bir kavşakta durdu. Yeşil ışığın yanmasını beklerken, karşı şeritteki arabanın içindeki iri yarı adam:

– Aman, Allah'ım gözlerime inanamıyorum! Bu benim abim, diye bağırdı.

Kısa bir şaşkınlıktan sonra arabadan indi ve yanına geldi.

– Ağabey sen misin? Nasıl olur! Kavuşturana şükür!

Üç gün Aşkabat'ı gezdikten sonra, İran üzerinden, Türkiye'ye gitmeye karar verdi. Meşhed'e giden 49 model, kendiyle yaşıt eski bir Rus otobüsüne bindi. Gümrükteki memurların işinin bir hayli zor olacağını söylemelerine rağmen, gümrüklerde hiç takılmadan transit geçti. Tahran'da birkaç gün kaldıktan sonra, Ankara'ya giden yine külüstür bir otobüse bindi. Otobüste ondan başka namaz kılan da yoktu. Şoför, her defasında durmaktan bıktığını söylese de; yine de duruyordu. Yemek molalarında yolcuların peynir lavaş yerken, o bir köşede oturuyordu. Erzincan sınırında:

– Sabahın vakti çıkmak üzere, iki dakika durur musunuz, diye sordu.

Şoför söylenmeye başladı:

–Az sonra zaten kahvaltı için mola vereceğiz. O zaman kılarsın!

Beş dakika sonra Jandarma arama için durdurunca, namazını oracıkta eda ediverdi..

Çileli, yorucu ve bir o kadar da maceralı bir yolculuktan sonra; Anadolu'nun bağrına, Ankara'ya, ana ocağına sağ salim vardı.

YARA İZİ

Kırmızı renkli demir sandalye boştu. Yaklaştı. Oturmayı düşündü bir an. Sonra vazgeçti. Çömeldi. Çantasının sapıyla oynamaya başladı. Annesi, biriktirdiği yumurta paralarıyla almıştı bu çantayı pazardan. Hayallere daldı. Annesini, köyün bahçelerini, sevdiklerini düşündü, bir an. Teyzelerin ayaküstü ateşli tartışmalarını, yolcuların heyecanlı bekleyişlerini; hava alanındaki insanların sağa sola koşuşturmalarını gördü. Az ilerideki sıska çocuğun karnını doyurmaya çalışan, ürkek bakışlı adamı seyrederken, yaşlı biri yaklaştı yanına:

– Yavrum, bana yardım eder misin?

Duymadı bile. O çoktan köye gitmiş, eve bile uğramıştı şimdi. Az sonra mahalledeki arkadaşlarıyla aşık oynayacaktı. Annesinin verdiği yağlı ekmeğin bir ucundan ısırmış, gelecek çayı bekliyordu. "Neyse canım, neyse! Az kaldı. Nasipse dört-beş saat içinde ordayım."

Ama sıyrılamadı düşüncelerinden. Annesinin tembihleri yankılandı kulaklarında: "Derslerine iyi çalış ha! Sokaklarda çok dolaşma emi! Arkadaşlarını iyi seç tamam mı? Sakın ola ki öğretmenlerinin sözünden çıkma! Anlaşıldı mı?" Annesinin o andaki yüz hatlarını ve kardeşinin ona getirdiği kırmızı elmaların tadını hâlâ unutamamıştı. Aklından çıkmıyordu bir türlü. Köyü çok özlemişti. İki aydır eve ne telefon açmış ne de mektup yazmıştı. Sadece komşu kızıyla gönderilen bir miktar cep harçlığını

almıştı. Pamukları haşat olmuş, çökük yatağını, annesinin özene bezene pişirdiği Türkmen pilavını, hatta sabahları onu tok sesiyle uyandıran benekli horozu bile özlemişti.

– Evlâdım, yüküm ağır. Bana yardım eder misin?

– Tamam amca. Kusura bakmayın, dalmışım işte.

Yaşlı amcanın kocaman bavulunu ve siyah çantasını alarak, yüklerin tartıldığı teraziye doğru yürüdü. O anda yaşlı adamın sol elindeki ameliyat izi dikkatini çekmişti. Yüreğine bir ok saplanmıştı. Gözleri epeyce bir süre o derin ize takılı kaldı ama sormaya da çekindi. Nede olsa yeni tanışmışlardı.

Uçağın merdivenlerinden beraber çıktılar. Yaşı bir hayli ilerlemiş, yara izli amcayla yan yana oturdular.

– Şey, amca mahsuru yoksa sizinle tanışsak.

– Olur evlâdım. Adım Murat, Mari'liyim.

– Ya, sen kimsin, nerelisin?

– Benim adım da Serdar, Köneürgenç'liyim.

Köneürgenç ismini duyunca birden yüzünün rengi değişti. Yutkundu. Bir şeyler hatırlamıştı. Bir an yarayla, yaralarıyla yüzleşti. Eline baktı. Anlatmak yerine sessizliği tercih etti.

Sessizlik merakını iyice artırmıştı. Sonunda dayanamadı. Dikkatini celbeden, gözlerini mıhladığı yaranın sebebini sordu. Derin bir nefes alan amca, başladı heyecan verici hikâyesini anlatmaya.

"Bugün olduğu gibi yine düğüne gidiyordum. Şimdiki gibi ışıl ışıl lambalar, elektrik nerde! İnsanın rahatlıkla yürüyebileceği düz yollar bile yoktu, o zamanlar. Her yer toz toprak içinde. Yolda giderken bir su birikintisiyle karşılaştım. Tam üzerinden, atlayacağım esnada ayağıma bir şeyler takıldı ve çamurlu suyun içine yüz üstü düştüm. O anda sol avucumun içinden kan aktığını gördüm. Elimi bir şeyler kesmişti. Hem de derinden. Dayanılmaz bir acı hissettim. Hemen istikametimi değiştirip, hastaneye

doğru koşmaya başladım. Hastaneye vardım. Kalbim göğüs kafesinden fırlayacak gibiydi. Telaşlı bir şekilde gelen nöbetçi doktor: 'Size hemen müdahale etmek isterdik ama maalesef hastanede narkozumuz bitti. Yapabileceğimiz bir şey yok.' deyince bir an ne yapacağımı şaşırdım.

Sevimcim kursağımda kalmıştı. Üstüm başım kan içindeydi. Kanım durmak bilmiyordu. Elimin acısına daha fazla dayanamazdım. Bir an önce gerekli müdahalenin yapılmasını istiyordum. Narkozsuz ameliyat etmek yasak ve bir o kadar da tehlikeliydi. Doktorlar benim o halime acıyarak, cerrahın yanına götürdüler.

Ak saçlı ve orta yaşlı Rus doktorun gözlerinin içine baktım. Halime acıdığı bakışlarından belliydi. Hemen ameliyathanenin hazırlanmasını söyledi.

O anda Peygamberimizin (s.a.v.) hadisi şerifini hatırladım. Rabbime teslim oldum. '**Allah (c.c.) hiçbir kuluna kaldıramayacağı yükü yüklemez.**' düşüncesiyle elim için yapılacak operasyona çaresiz razı oldum.

Doktor: 'Mesuliyet sana ait. Ters bir durum olursa karışmam ha! Zaten her türlü sorumluluğu kabul ettiğine dair imzalı yazı verdin. Bizden günah gitti.' dedi.

Operasyona başladı. Tecrübeli cerrah, doğal olarak biraz heyecanlı ve tedirgindi. İlk defa uyuşturmadan yapacaktı. Yıllarını mesleğine adamış, başarılı ve tanınmış bir hekimdi. Allah'a (c.c.) olan inancım gereği hiç, ama hiç korkmuyordum!

Operasyonla beraber gözlerimi kapattım ve başka âlemlere daldım. Acı vücuduma yayılmıştı. Parmaklarımla tespih çekmeye başladım. Bazen mırıldanarak, bazen de seslice; "**Sübhanallâh, Elhamdülillâh, Allahuekber**" sesleri yükseliyordu dudaklarımda. Bir süre sonra gözümü açtım. Acım hafiflemişti. Terler içinde kalan doktorun, şaşkınlık içerisinde bana baktığını gördüm. Ben de bir sızlanma emaresi yoktu. Başlangıçta bir acı hissetim,

o kadar. Rabbim hissettirmemişti. Bir saat içinde her şey bitti. Güzelce yaramı sardı. Masanın üzerindekileri topladı. 'Sen dinlenmene bak! Ben birazdan gelirim.' dedi. Çok geçmeden yanıma geldi. 'Hayatımda ilk defa uyuşturucu kullanmadan bir operasyon gerçekleştirdim. Sizin, buna nasıl dayandığınızı, hâlâ anlamış değilim!' Soluklandıktan sonra sözlerine devam etti: 'Sizin dudaklarınızdan dökülen o sözleri işittiğim zaman, aniden içime bir rahatlık, bir huzur geldi. O kulağa hoş gelen sözleri nereden öğrendiniz? Hangi dilde, ne anlama geliyor?'

Az önce yarı sesli ifade ettiğim duaların anlamını bildiğim kadarıyla, dilimin döndüğünce anlattım. Anlattıkça rahatladım. Sordukça cevapladım. Az önce beni iyileştiren doktor, kendini iyileştirmek üzere düşüncelere daldı. 'Teşekkürler, imkansızlıklara rağmen, elinizden geleni yaptınız. Acımı dindirdiniz. Allah gönlünüze göre versin!' diyerek, ayrıldım.

Beş sene sonra tekrar yolum Köneürgenç'e düştüğünde, kendisini ziyarete gittim. İşinden olma pahasına bana yardım eden doktorla görüşmek için hastaneye uğradım. Kapı hafif aralıktı. Kutu gibi odanın bir köşesinde, soluk yer döşemesinin üzerine serdiği bir bezin üzerinde huşu içinde alnı secdeye giden biri vardı. Yanında da bir tespih. Oydu. O doktor; yıllar önce benim yaramı iyileştiren doktordu. Gözlerime inanamadım. Az kalsın, mutluluktan bayılacaktım!"

Sözleri bittiğinde, yerini gözyaşları aldı.

– Yaramı deştin be evlât! Bu yaranın izi beni her zaman Köneürgenç'e alır götürür.

O anda hostesin sesi duyuldu:

– Uçağımız Daşoğuz hava alanına inmek üzere, havanın sıcaklığı 25 derece. Lütfen emniyet kemerlerinizi bağlayın.

BABULYAYI ZİYARET

"Ziyaretleşin çünkü ziyaret sevgiyi perçinler." (Hadis-i Şerif)

Geçmişin özlemi vardı, buram buram içinde. Elemleri gitmiş lezzetleri kalmıştı hayalinde. Daha önceki çalıştığı yerlere gidip hatıralarıyla baş başa kalmak; o yollarda yürümek, taşına toprağına yüz sürmek, doya doya seyretmek geçti gönlünden. O güzel günleri yâd etmek ve yaşamak ümidiyle tatilde daha önce görev aldığı Türkmenbaşı şehrine gitmeye karar verdi birden. Acı-tatlı hatıraları deşmek, tanıdık simâları mekânlarında ziyaret etmek, eski anıları tazelemekti niyeti. Aklına ilk gelen yaşlı anneydi. Bir nevi onun gönlünü, hayır duasını almaktı, isteği. Eşiyle birlikte yola koyuldu.

Aziz dostunun evinde bir gün misafir oldu. İkinci gün eşiyle birlikte tanıdığı velilerin evlerini tek tek ziyarete başladı. Vakit ilerledi. Akşama doğru bir müddet kiracı olarak kaldığı eski ev sahibi Hurma Hanım'a uğradı. Biraz oturup, hemhâl oldu. Sıcak çaylarını yudumladı.

– Bize ruhsat Hurma Hanım, çay da güzel olmuş.

– Biraz daha otursaydınız.

– Yok, yok fazla gecikmeyelim! Kızımın Babulya'sına uğrayacağız. Bizleri çok sever, bilirsin. Hurma hanım size zahmet bir telefon açsanız, Babulya evinde mi, değil mi? Bir öğrensek?

Mustafa Bey'in isteğini yerine getirmek için telefona sarıldı.

– Töt Naya benim Hurma. Evde misin? Az sonra misafirlerin gelecek. Haber vermek için aradım. Şimdilik hoşça kal!

– Siz gittikten sonra, anılarınızla avunur oldu. İlk günkü gibi hatırlayıp, gözyaşlarıyla anlattı, zaman zaman. Aradan iki yıl geçmesine rağmen, hala sizi anlatır durur.

Bu ifadeleri dinledikçe, düşünmeden edemedi: "Zavallı kadın, bakımsız bir evde, hem de tek başına. Allah kimseye yalnızlık vermesin! Çok zor Allah'ım, çok!"

Zor da olsa vedalaştı ve yola koyuldular.

Duygu yoğunluğu yaşıyordu, o dakikalarda. Her zamanki gibi pazardan biraz meyve-sebze satın aldı. Yaşlı kadının evine doğru yöneldi. Merdivenleri çıktı. Kapının ziline dokundu. Töt Naya'nın tahta kapısı açılır açılmaz, bir çığlık ve gözyaşı...

Kucaklaştılar kapının ağzında. İçeriye geçtiler.

Kelimeleri sıralamaya başladı arka arkaya Rus Anne:

– Telefondan sonra duvarda asılı olan oğullarımın resmine baktım uzun bir müddet. Benim ziyaretime gelse gelse oğullarım gelir ama onların da şimdiye kadar geldiğini hiç görmedim Sizin geleceğinize ise ihtimal bile vermedim! Aynı şehirde olan oğullarım gelmezken başka şehirde oturan sizin gelebileceğinizi hiç düşünmedim. Hem, ben yaşlı ve bakıma muhtaç zavallı bir kadınım, benim evime kim gelsin? "Herhalde Hurma Hanım benimle dalga geçiyor." dedim. Gerçi bir seferinde bana; "Töt Naya lisedeki genç öğretmenler, yaşayan vefalı Müslümanlar! Yolları düşerse gelirler." demişti.

Gözlerinden süzülen nedâmet yaşlarıydı. Evlâtlarına hasret kalmıştı yıllarca. Kapısını aralayan olmamıştı loş evde. Bir tebessüm, bir telefon, bir hediye yetecekti belki de.

Can yoldaşına sıkı sıkı sarılıp yılların birikimi olan evlât özlemini dindirmeye çalıştığını görünce; "İyi ki gelmişiz!"dedi.

Konuştular, konuştular. Özlem giderdiler sıcak çay eşliğinde.

– İzin verirseniz biz kalkalım. Nasipse yine geliriz. Telefonlaşırız.

Yanaklarından süzülen sevinç gözyaşları, onlara gitmeyin, biraz daha kalın, yalnızlığımı paylaşın demek istiyordu. Bu manzara karşısında duygulanmamak elinde değildi.

– Allah'ım elimden gelen bu. Ne olur sen yardım ve himâye et!

Babulya onları kapıda uğurlarken:

– Ben ihtiyar bir kadınım. Benim ziyaretime siz gittiğinizden beri hiç kimse gelmedi ve yine siz geldiniz.

ŞİFA ALLAH'TAN

Peygamberlik mesleği olan muallimliği seçmişti yıllar önce.

Ailesi ve birkaç bavula sığdırdığı dünyalıklarıyla 95 Mayısında gelmişti bu güzel şehre. Bu şehirde yeşilin her tonu mevcuttu. Buz gibi pınarlar; akasyaların, gürgenlerin, ıhlamurların gök kuşağına çevirdiği tabiatın içinden akıyordu. Cetvelle çizilmiş gibi uzayıp giden yolların az gerisinde belleri bükük meyvesiz ağaçlar göze çarpıyordu. Köşe başlarını tutmuş ve uzaktan kibrit kutusunu andıran renkli büfeler şehre bekçilik ediyordu. Yanlarında çekik gözlü, ak şapkalı, endişeli bakışlarla etrafı süzen insanlar vardı. Yer yer bakımsızlıktan irili ufaklı tümsekler ve tabii çukurlar oluşmuştu. Geniş caddelerin az uzağında sıralanmış kerpiç evler, evlerin altında sıkışıp kalmış magazinler göründü. Burası Altaylar'ın eteğinde yeşil bir köşeydi: Burası Bişkek'ti.

Ne kadar da çok sevinmişti; Anavatandan, Altaylar'ın eteklerine, Manas'ın, Çolpan Ata'nın, Cengiz Aytmatov'un aziz diyarına geldiğine.

Doyumsuz manzarayı, tarifsiz duygularla seyretti. İçinde akraba-ı taallukattan ayrı kalmanın buruk bir hüznü vardı. Okula uzak bir köşede daracık bir ev tuttu. Arasa da bundan iyisini bulması bir hayli zordu.

Basık ve daracık evde hanımının müzmin bronşit hastalığı bir kat daha arttı. Günden güne ilerledi. Havaların soğumasıyla öksürük nöbetleri sıklaştı. Aldığı antibiyotikler, gittikleri

doktorlar hanımının derdine çare olamadı. Yarasına adeta tuz bastı. Durumu her geçen gün kötüye gitmeye başladı. Bir yastıkta yıllarını geçirdiği sultanının gül çehresi soldu. Git-gide daha da kötüleşdi ve tek umudu, tek çaresi olan Halik'ına yöneldi: "Şifa Allah'tan! Şifa senden Allah'ım! Derdi veren sensin Allah'ım, ne olur dermanını da ver, Allah'ım!" Yakarışları gecenin ayazına karıştı. Geceler boyu tek sırdaşı olan seccadesiyle dertleşti. Sırlarını, sırlı dualarını, gözyaşlarını onun bağrına akıttı.

Sultanı, kronikleşen ağrılarından dolayı sırt üstü uzanamaz haldeydi. Beti benzi safran gibi solmuş; kimyevî tabletlerden ve nebatî ilaçlardan medet umar hâle gelmişti. Gitmediği doktor, çalmadığı hastane kapısı neredeyse kalmamıştı. Çaresizlik içinde dostlarından birinin tavsiyesine uyarak, Isık Göl civarında yetişen ve orada satılan erik büyüklüğünde meyveleri olan bir bitkiyi aramaya koyuldu. Yamru yumru, yer elmasına benzeyen ve zengin çinko mineralleriyle yüce Yaratıcı tarafından donatılmış bu bitkiden yedi adet satın aldı. Her sabah, yemekten sonra bu zehir tadındaki bitkiyi kaynayan suyun içine atarak, on dakika fokurdatmaya başladı. Yarım saat geçmeden, acı suyu içmesi için hayat arkadaşının eline tutuşturdu. Tutuştururken:

– Haydi, hanımım şunu da içtin mi, Allah'ın izniyle bir şeyin kalmaz. Bak, bu ilaç iyi gelecek; şifa Allah'tan!

– Bey, çok acı.

– Olsun! Şifa bu, üç gün içtin mi, turp gibi olursun, inşallah.

İçer içmez tesirini gösteren keskin ilaç, hanımını bitkin bir halde saatlerce yatağa mıhladı. O yatarken, kızının yardımıyla evi biraz derledi, topladı.

İkinci gün kahvaltıdan sonra ilaç niyetine acı suyu tekrar verdi.

Üçüncü gün erkenden kalktı. Hanımının ilacını verdi. Kızının başını okşadı, oğluna: "Yaramazlık yok ha, anneni üzmek

yok! Gelirken size sevdiğiniz şekerden alacağım.” Çantasını aldı ve okulun yolunu tuttu. Tam derse gireceği anda.

Telefonun acı sesiyle irkildi.

– Bey, ne olur çabuk gel? Titremeye başladım. Soğuk, soğuk terliyorum. Konuşmaya mecalim yok. Az önce yoğurt da yedim, ama nafile. Kız da ne yapacağını şaşırdı.

Ses can yoldaşının sesiydi.

– Hemen geliyorum.

– Hakkını helâl et! Ben galiba...

– Hanım, sakin ol! Ağzından yel alsın. Derhal bir taksiye atlayıp geliyorum.

Hemen okuldan ayrıldı. Yoldan bir taksi durdurdu. Telaşlı bir vaziyette eve geldi. Kapıyı yumruklarken, bir taraftan da için-den dua etti. Kapıyı kızı açtı.

Hanımı güçlükle:

– Gel, gel.

Üçüncü bir kelime çıkmadı. Dizlerinin bağı oracıkta çö-zülüverdi. Kapının eşiğine yığılıp kaldı. Dışarı çıktı. Taksiciye: “Kardeş, hemen hastaneye!” “Tamam, merak etmeyin, on beş dakika sonra ordayız.” Apar-topar taksiyle hanımını hastaneye zor yetiştirdi. Sedye aramaya koyuldu.

– Kimse yok mu? Sedye nerede? Biri ne olur bizlere yardım etsin!

Sonunda bir hasta bakıcı imdadına yetişti ve ilk müdahaleyi geciktirmeden sedye üzerinde yaptı. Doktorlar, hastabakıcılar se-ferber oldu. Hanımının eli-ayağı tutmaz bir vaziyette yarı baygın öylece yatmaktaydı. Doktorlardan biri:

–Acilen ambulans hazırlansın!

Hastabakıcı:

–Hemen geliyor, efendim.

Olanları seyrediyordu.

Yine doktorun tok sesi duyuldu.

– Daha donanımlı bir hastaneye gitmemiz gerekiyor, lütfen acele edin!

Acilen ambulansa taşıdılar. Bir doktor ve iki hemşire refakatinde tam teşekküllü bir tıp merkezine doğru ambulans yola çıktı.

Devamlı nabız ve kalp atışlarını kontrol eden doktor:

– Merak etmeyin iyileşecek. İnşallah geceçek. Biraz daha sabredin. Her şey kontrolümüz altında. Hemşirenin vurduğu iğne az sonra tesirini gösterir derken;

O, bunun bir kandırmaca olduğunu düşündü.

Teselli sözleri, yüreğini teskin etmedi. Yürek yangınını alevlendirdi. Kızı annesinin saçlarını düzeltirken: "Anneciğim ne olur gözlerini aç! Baba, annem kurtulacak değil mi?" "Tabi evladım!" derken gözyaşlarını tutamadı.

Gözlerinin önünde o gülen, gül yüzlü, gül anne yavaş yavaş solmaktaydı. Ambulans yirmi dakika sonra tıp merkezinin önündeydi. Yoğun bakım ünitesinde bir koşturmaca başladı. Teknik bazı imkânsızlıklara rağmen; serum takıldı, iğne vuruldu. Nabız, tansiyon ve kalp atışları an be an kontrol edilmeye başlandı. Başhekim dâhil olmak üzere bütün doktorlar seferber olmuştu. Gerekli ilaçları tedarik edip, yoğun bakım ünitesinin önünde kızıyla beraber beklemeye koyuldu. Beklerken bir yandan da Allah'a yalvarıyor bir yandan da kendisiyle hesaplaşıyordu:

–Allah'ım onu bizlere ve çocuklarıma bağışla, ne olur! Bu bitkiyi nerden buldum neden verdim?

Düşünürken.

– Neden olacak çaresizlikten. Meğer ne cahilmişim, ne yapacağım şimdi! Hanıma bir şey olursa ömür boyu kendimi affetmem! Yalvarırım, bizi onsuz bırakma, Allah'ım! Biz onsuz ne

yaparız, derken hapishane mahkûmları gibi uzun ve yer yer sıvaları dökülmüş koridorda, bir sağa bir sola volta atmaya başladı.

Dakikalarca pişmanlık kelimeleri gözyaşlarına karışarak dudaklarından süzüldü. Tam o anda yoğun bakım ünitesinin kapısı sessizce açıldı. Birden durdu. Önde başhekim, ardında eldivenli, beyaz giyimli dört doktorun başları öne eğik bir vaziyette ameliyat odasından çıktıklarını gördü. Onlar yaklaştıkça, kalp atışları hızlandı.

Doğruca başhekime yöneldi:

– Doktor, durumu nasıl? Bir ümit yok mu?

– Henüz gözle görülür bir gelişme yok. Tedaviye cevap vermiyor.

– Peki, şimdi ne olacak?

– Bilemiyorum, Allah'tan ümit kesilmez! Şu anda diyalize bağlı. Zaman zaman şok tedavisi uyguluyoruz. Kalp atışları ve nabzı çok zayıf, böbrekler bitmiş.

Hızlıca açılan kapıdan içeriye daldı. Hanımı buzluktan çıkmış bir yiyecek gibi kaskatı kesilmişti. Beyaz çarşafın üzerinde serumlar bağlanmış bir vaziyette yatmaktaydı. Yıkılmıştı. "Ölmüş" demeye dili var mıyordu? "Acaba! Olabilir mi?" "Hayır, hayır olamaz! O yaşıyor." Usulca dışarı çıktı.

Hiç bitmeyecekmiş gibi görünen hayatın pamuk ipliğine bağlı olduğunu bir kez daha idrak etti. Bir gün önce gülen, konuşan çehre şimdi ölmüş müydü? Sandalyenin üzerine yıkılırcasına oturdu. İçin için ağladı. Yüreği kor gibiydi. Gözyaşları bir pınar gibi yanaklarından aşağılara doğru aktı. Ellerini sonsuz Kudret Sahibi'ne açtı ve:

– Rabbim halimizi görüyorsun.. Allah'ım ben şimdi bu iki öksüzle ortada kala kaldım. Ne diyeyim? Kime halimi arz edeyim? Ne olur bu aciz kuluna yardım et, bize merhamet et? derken, başhekim hızlı adımlarla yanına geldi. Kolundan tuttu:

– Benimle geliyorsun, beni takip et.

Doktor önde, o arkada koridorun sonundaki başhekimin odasına girdiler.

– Şu sandalyeye otur.

Bir sandalye çekip, bir emanetçi gibi ucuna doğru oturdu. Başhekim ona dönerek:

– Mirza, bağışlayın. Biz elimizden geleni yaptık. Allah biliyor, çok uğraştık. Tüm ekibimiz seferber oldu; ama gözle görülür bir gelişme yok.

– Şimdi ne yapacağız?

– Bilemiyorum, kalp atışları durdu. Tıp çaresiz kaldı.

– Peki, başka bir çaresi yok mu? Lütfen söyleyin doktor!

– Görünürde yok. Peki, siz bu ilacı nereden buldunuz? Hangi akla uydunuz da aldınız? Bu ilaçtan bir bardak ata verseniz, atı bile öldürür.

Oturduğu yerden kalktı ve:

– Bundan sadece üç damla süt ile içilmesi gerekir; o da doktor kontrolünde. Maşallah siz su bardağıyla hem de üç gün hanımınıza vermişsiniz. Size bunu kim tavsiye etti?

Ses tonu biraz daha yükseldi:

– Korkarım ki sizin hanımınıza bir kastınız var. Onun yaşamasını istemiyorsunuz. Şimdi senin için rapor hazırlayıp, doğru savcılığa göndereceğim.

Tekrar oturdu. Aceleyle önündeki boş kâğıtlara bir şeyler yazmaya başladı.

İtiraz edecek oldu; “şey, ben.” ama nafile.

– Boşuna uğraşmayın, derdinizi savcı beye anlatırsınız.

Yazmaya devam etti. Dinleyecek hâli de yoktu. Yazdı, yazdı ve.

O anda kapıdan içeriye giren hemşireye baktı. Kâğıda yapışan kalemi kaldırdı.

– Ne oldu? Ne var? Nedir bu telaş?

– Efendim, hasta kendine gelmeye başladı. Gözlerini açtı.

O anda sanki bir "mucize" gerçekleşmişti ve aynı yastığa yıllardır baş koyduğu hayat arkadaşının duran kalbi tekrar çalışmaya başlamıştı. Bu haber içindeki yangına su serpmişti. "Çok şükür, binlerce şükür Allah'ım"

Başhekim duyduklarına inanamadı; "Nasıl olur? Bu, bu inanılması güç bir hadise."

Kalemi bıraktı, doğruldu ve doğruca yoğun bakım ünitesine yöneldi. İçeriye girdiğinde gözlerine inanamadı:

– Yaşıyor. Evet, yaşıyor!

Üç gün boyunca yoğun bakım ünitesinde, hayat ile ölüm arasındaki ince çizgide gidip-gelen eşinin yüzü gülüyordu. Kızının sevincine diyecek yoktu. Sevinçle dizleri titreyen babasına sarıldı. "Annem kurtuldu baba, kurtuldu. Allah bize bağışladı."

Bir hafta sonra hanımını taburcu eden doktorlara; şükranlarını, hediyeler ve bir buket gülle sundu.

– Sizlere, ne kadar teşekkür etsek az, doktor bey.

– Görevimizi yaptık. Bundan sonra çok daha dikkatli olun. Bir daha, bir cahillik yapıp; bu tür bitkiler kullanmayın.

– Merak etmeyin, doktor bey. Biz dersimizi aldık.

Onbeş günün sonunda can yoldaşı tamamen iyileşti. Daracık evinin içini masmavi mutluluk bulutları sardı. Merhameti sonsuz Yüce Mevlâ onu evlâtlarına bağışladı ve zehirli bitki hanımına şifa olurken; astım ve bronşit hastalığından da eser kalmadı.

Not: Bu yazı Yağmur Dergisinin 38.sayısında yayınlanmıştır.

KALP YANGINI

Havanın iyice kararmasıyla; sinir bozucu gürültünün, akıp giden insan selinin yerini, sessizlik aldı. Gecenin koyu karanlığı kucakladı tüm şehri. Bunaltıcı yaz sıcağı yerini şimale bıraktı. Koca şehir, iri cüssesini örten serin havanın etkisiyle rehavete daldı. Uykunun müşfik kollarına bırakıverdi yorgun bedenini. Dinlenmeye soluklanmaya ihtiyacı vardı; yeni bir güne başlamak, yeni umutlara yelken açmak için.

Şehir uyurken, uyananlar, sessizliği bozanlar vardı. Süpürgesini yol kenarındaki son demini yaşayan yapraklara daldıran başı yaşmaklı teyze; nöbetçi kulübesinin önünde ağır adımlarla ilerleyen, uykuya savaş açmış coplu asker; kapısı ardına kadar açık itfaiye arabasının tekerine yaslanmış bir kulağı telefonda, kırmızı şapkalı itfaiyeci; ambulansın içinde radyodaki şarkıyla ritim tutan genç şoför; durakta dura dura, durakla bütünleşmiş, azık torbalarıyla volta atan, fabrika işçileri ve az ileride ağaçların altında, ellerinde şişelerle sızıp kalmış iki kafadar. Her sabah karşılaştığı insan manzaralarından bazılarıydı.

Acı acı çalan telefonla irkildi. “Gecenin bu saatinde, hangi lüzumsuz acaba?” Kalktı. Telefona yaklaştı. Ahizeyi kaldırır-kaldırmaz: “Yetiş, yanıyor! İş yerinde yangın çıktı!” Hemen perdeyi araladı. Dışarısı alaca karanlıktı. Hızlıca giyindi ve evden çıktı. Bereket, evi işine yakındı. Oturduğu yer şehrin merkezi sayılırdı. Ayakkabısının bir eşini merdivenlerde giydi. Karanlıktı. Her sabah karşılaştığı insan manzaralarıyla karşılaşmadı.

Yürüdükçe, şehrin göbeğindeki koşuşturmalar, sessizliği yırtarcasına artmaya başladı. Çoğu zaman güle oynaya gittiği işyerine, şimdi korkuyla gidiyordu. Adımları sıklaştı. Yaklaştı. Yaklaştıkça yüzünde bir sıcaklık hissetti. Uzaktan kızıla çalan bir örtü gördü. İki katlı binanın dört bir yanını, ağzından alevler fışkırtan ateş devinin kolları sarmıştı. İştahı gittikçe kabaran dev; beton binayı neredeyse yalayıp yutacaktı. "Yangın, yanıyor! Yetişin! Yol verin! Yaklaştırmayın." İtfaiyecilerin, polisin ve bekleşenlerin sesi birbirine karıştı.

Ömründe ilk defa karşılaştı karanlığı aydınlatan ateşle. Sıcak ışığa doğru bir iki adım attı. İlerlemek ne mümkün, kavurucu sıcaklık yüzüne çalındı. Birden yüzü kızardı. Vücudunu ateş kapladı. İnanıyordu ama inandığı gibi yaşamıyordu. Gençti. Ateşle tanıştı; hem de yakan, yutan ateşle. Günahlarını, yaptıklarını düşündü. "Acaba ben de. Bir gün. Cehennem. Hayır, hayır! Allah'ım ne olur, beni yakma! Umutlarımı yakma! Daha çok gencim! İş yerimi yakma!" derken içi yandı. Gözleri önünde, iş merkezi yanıyordu. Bir dükkândan diğerine sıçrıyordu alev topları. Toplanan kalabalık artıyordu. İnsanlar, polis, itfaiye erleri, ana baba gününe dönmüştü ortalık. Olup bitenleri bir film gibi seyretmekle yetiniyordu kuru kalabalık.

Her kafadan bir ses çıkmaya başladı. Yaşlı adam sakalını sıvazlarken: "Bu korkunç yangın nasıl çıktı? Neden zamanında müdahale edilmedi? Anlayamadım ama vardır bunda da bir iş." derken, yanındaki teyze: "Nasıl olacak fiyatları cep yakıyordu, zaten! Alış-veriş yapmak ne mümkün. Hep başkalarını, alım gücü olmayanların içlerini yakacak değiller ya! Haktır onlara!" Az uzaktaki dükkân sahibi bir genç: "Sen nasıl konuşuyorsun teyze, yazık oldu onca emeğime tırnaklarımla kazıyarak ulaştım bu mertebeye vah vah! Ne yaparım, borçlarımı nasıl öderim, tamda işler yoluna girmeye başlamıştı." diye dövünürken teselli etmeye çalışan yaşlıca bir temizlikçi: "Allah Allah, hayırdır inşallah

vardır bununda bir hikmeti! Evladım sabret, cana geleceğine mala gelsin." Bu sözleri işiten dükkan sahiplerinden biri: "Ne hikmeti, ne sabretmesi canım; Ateş içimi yakıyor bu bir felaket, felaket!." Bir başkası: "Dikkatsizlik canım! Neden tedbir almazlar ki, şaşıyorum doğrusu kocaman binanın yangın merdiveni bile yokmış" Bekçiye benzeyen cüsseli adam: "Yok yok görenler varmış, kasıd varmış, biri yaktı diyorlar. Yoksa yangın üç noktadan çıkmış diyorlar."

Onca karışık sese rağmen, hazin manzarayı sessizce seyretti. Gözleri seyrederken, geçmişe daldı. Daha düne kadar yanan bu mağazada sabah temizliği yapılır, ardından sıcak çaylar yudumlanırdı. Anadolu'dan gelen orta yaşlı sevecen amca, her sabah hayata ve ötesine dair bir şeyler anlatır. İbretli hikâyeleri eşinin hazırladığı çöreklerle takdim ederdi. Özellikle perşembeleri, sesi duyulacak bir şekilde Allah'ın Yüce Kelâmını bir köşede okurdu. Sonra öper, özenle kabına koyar, bir beze sarar ve saçtan yapılmış dolabın içine nazikçe bırakırdı. Yüce Kelâmın okunduğu günlerden birinde içine bir kıvılcım düşmüştü. Her dinlediğinde, kalbindeki sıcaklığın bir kaç derece arttığını hissederdi. Ne de güzel okurdu. Ne iyi insandı. Patron değil bir işçi gibi çalışırdı. Gelen dilencileri geri çevirmez, her müşteriyle ayrı ilgilenirdi. Bayram günlerinde hediyeler, sair günlerde gülücükler dağıtırdı. Sabahları mağaza genelde sakin olurdu. Yolunu şaşırmış bir iki vitrin meraklısı veya iş arayan üç-beş kişiden başkası uğramazdı. Yoğunluk, yemek sonrası artardı. Kapıdan kim girse, alıcı gözüyle ayakkabılara bir baksa; Patronun işaretini beklemeden hemen raftaki ayakkabıları müşterinin önüne serer ve bülbül kesilirdi: "Bakın bu yeni geldi. Bu rugan. Şu hakiki kösele tavsiye ederim. Yaz kış giyersiniz. O!. Bu sizi açtı. Ayağınıza da tam oturdu. Tabanı da sağlam. Fiyatı hiç düşünmeyin. Patronumuz gerekeni yapar." Gençliğine rağmen gün boyu dil dökmekten ağzı kurur. Akşam olunca ayakta zor dururdu. "Olsun!" Mutluydu. Eline az da olsa bir şeyler geçiyor,

yaşlı ninesine bakıyordu. Epey, para bile biriktirmişti. Evlenecek, yuva kuracaktı. Ya şimdi! Mağazayla birlikte gençlik hayalleri, birikimleri yandı. Kül oldu. "Vâh vâh, yandı güzelim bina!" derken, derin bir "of!" çekti içinden. Dağınık saçlarını düzeltirken, nemli gözlerle süzdü yanık mağazayı. "Allah'ım şimdi ne yapacağım? Nerede çalışacağım?" diye düşünmeye başladı.

Bu yangın, bir kâbus gibi çökmüş üzerine. Hayalleri birden kömürleşmiş, küllerini rüzgâra savurmuştu. Yüzünden tebessüm eksik olmayan bir Osmanlı beyefendisi olan patronu şimdi yanı başında ağlıyordu. Ağlamayın ne olur ağlamayın derken başladı ağlamaya; kim bilir belki yangını söndürmek, belki de yüreğindeki yangını körüklemek için.

Henüz hayatın baharında, bir bayandı. Bu devirde iş bulması hiç de kolay değildi. Bu işini de uzun aramalar sonucu bir arkadaşının desteğiyle bulmuştu. Bu kundura mağazası sıcak bir yuva; hoşgörülü patronu ise güvenilir bir baba olmuştu.

Kısacık dünya hayatına dair neler neler öğrenmişti bu şirin mağazada! Yaşlı gözlerle seyretti, dünyasını karartan dumanları. Saatlerce bekledi. Sonunda içeri girmesine izin verdiler. İşyerine geldi. Mağaza hâline ağlıyordu. Gözlerim dediği, gözü gibi baktığı vitrinine katarak inmiş, ağaç işlemeli güzelim kolları yanmıştı. Sabahları dertleştiği, tozlarını sildiği; renkli, canlı ayakkabılardan eser kalmamıştı. Vitrinin beyaz alımlı yüzü, siyaha bulanmıştı. Hâlâ dumanlar ve yanık kokusu vardı ortalıkta. Ayakları gitmedi. İçeriden gelen lastik kokusu yolunu tıkadı. Öksürdü. Ağır koku başını döndürdü. Bakışları bulandı. Daha fazla dayanamadı. Kaçarcasına çıktı, yürüdü, yürüdü. On beş- yirmi adım sonra durdu. Tekrar baktı. Baktı ve dolu gözlerle adımlarını eve doğru attı. Adım attıkça yol kısaldı. Hızlıca merdivenleri çıktı ve kapının ziline dokundu. İçerideki ninesi:

– Kim o?

– Benim, Nine aç hemen.

Yeni bir soru sorulmadan ve kapı açıldı. İçeri girer girmez, yorgun bedenini, acı bir inlemeyle yerdeki mindere bıraktı:

– Ah! Nineciğim, ah! Bir bilsen neler oldu.

Öyle derinden bir ah çekti ki; içindeki yangın dışına vurdu. Gözyaşları yangınını körükledi. Yorgunluk, uykusuzluk, bitkinlik üst üste konulduğunda kalın bir çaresizlik duvarı örmüştü. Konuşmak, patlamak istedi. Sustu.

Konuşan ninesiydi.

– Kızım ne oldu? Bu ne hâl?

Kollarını ninesinin vücuduna dolarken, sımsıcak gözyaşlarını bırakıverdi, tüm içtenliğiyle.

– Yandı. Mağazamız yandı. Her şey yandı! Geleceğim, birikimlerim, ümitlerim yandı! Bir görecektin babaanne, patronum rüzgârda sallanan söğüt ağacı gibi sarsıla-sarsıla ağlıyordu. İçim yandı nine, içim.

– Sakin ol, bu ne feryat! Ne olur, kendini bu kadar harap etme! Her şeyin bir çaresi bulunur. Allah'tan ümit kesilmez.

– Nasıl sakin olayım? Demesi kolay. Mağazada sakladığım paralarım, geride kalan neyim varsa hepsi kül oldu. Kendi derdime mi yanayım, yoksa patronumun emeğine mi?

– Emekler zayi olmaz Allah sizlere yeni bir iş kapısı açar. Peki, paranı nerede saklıyordun?

– Nerde olacak, duvara yaslanan dolaptaki Kuran-ı Kerim'in içinde. En güvenilir ve emin yer orasıydı. Sadece patronum ara sıra alıp okur. Başka da kimse el sürmez, okumazdı.

Yaşlı kadının hüzünlü yüzü birden gülmeye, tavırları değişmeye başladı. Hiç okumadığı halde biliyordu, Müslüman komşularından defalarca duymuştu. Allah'ın 14 asırdır muhafaza ettiği ve kıyamete kadar korumayı vaat ettiği Mukaddes Kitabı. Ellerini torununun saçlarında gezdirirken:

– Kızım, sen hiç merak etme. Allah (c.c.) Kuran ile beraber

senin paralarını da korumuştur. Boşuna telaşlanmana. Git, hele bir bak. İyice ara.

Yorgunluğuna aldırmadan tekrar yola koyuldu. Ayakları zorda olsa taşıdı vücudunu. Tekrar işyerine geldi. Yanık kokuları arasında, burnunu tutarak, hızlı adımlarla içeriye girdi. Kur'an-ı Kerim'in bulunduğu dolaba yöneldi. Dolap, şekilden şekle girmiş, ayakta durmakta zorlanan beli bükük, benzi atık bir nineye dönmüştü. Kamburlaşan sırtını duvara yaslamıştı. Yaklaştı. Elini uzattı. Kuran'ın üzerindeki yanık bez parçalarını kuvvetli bir nefes darbesiyle uzaklaştırdı. Muhafazası siyahlaşmıştı. Eline aldı. Muhafaza elinde paralandı. Dış kabına dokundu, tutulacak yeri kalmamıştı. Bir an yeşeren umutları grileşmeye yüz tutuğu anda bir de baktı ki; sayfaları yanmamıştı. Şaşırdı. "Allah'ım nasıl olur? Bu bir mucize!" Olmuştu. Allah Kelamının bütün sayfaları aynen duruyordu. "Evet, evet duruyordu!" Kalp atışları hızlandı. Aylar öncesi gönlüne düşen ve derece derece artan kıvılcım, birden ateş aldı. Ördüğü kalın umutsuzluk duvarı ısıya dayanamadı, çatırdadı.

Elleriyle sakladığı paraları aradı. Paralar duruyordu. Feri sönmüş gözleri ampul gibi parladı. Sadece paraları değil yeni bir hayat bulmuştu. Elleri semaya açıldı. "Büyüksün Allah'ım! Çok büyüksün Allah'ım! Fakirleri, kimsesizleri koruyan sensin Allah'ım. Teşekkürler Allah'ım!"

Gecenin karanlığında başlayan yangın, sabahın aydınlığında sönmüştü. Küllenmeye yüz tutmuş duyguları ise çoktan ateş almıştı. Buruk bir sevinç yaşıyordu. İşsiz kalan arkadaşları, patronun hüzünlü hali onu derinden sarsmıştı. Sevinç ve hüznü aynı anda harmanladı yanık gönlünde. Kalp yangınını gözlerinden fışkıran sular söndüremedi. Söndüremezdi. Daha da alevlendi. Hıçkırıklar içinde kalpteki yangın cılız bedenini iyice sardı.

İkinci Bölüm

BİZE SÖYLETTİRİLDİ

Akşam yorgunluk çayını yudumlarken çalmıştı evinin telefonu.

– Alo, iyi akşamlar. Ben Yılmaz !

– Buyurun hocam. Görüşmeyeli nasılsınız?

– Sağ ol, iyiyim. Ramazan Hoca'yla az önce beraberdik. Yarın için bir adak kesmeni ve piknik için gerekli hazırlıkları hemen yapmanı söyledi. Her şey tamam olunca kendisini arayacakmışsın.

– Hocam ben daha yeni kestim. Bir hafta bile olmadı!

– Ben anlamam. Hocam böyle söyledi. Vardır bir bildiği. Benden söylemesi, gayri gerisi sana kalmış.

– Peki, hemen yarın keser ve gerekli hazırlıkları yaparım. Sonra da sizlere bildiririm. Tamam mı?

– Tamam. Haydi, Allah rahatlık versin.

Telefon kapanınca. Basık ve daracık odasına kapandı. "Daha geçen hafta bir koyun kesmiştim! Bu da nereden çıktı?" diye düşünmeye başladı. Daha sonra: "Hocamın, şimdiye kadar hiç sözünden çıkmadım. Mutlaka bir bildiği vardır. O boşuna bir şeyler söylemez" dedi ve yatağa yöneldi.

Sabah kalkınca soluğu mal pazarında aldı. Ak tüylü orta boy bir koyunu bir sürü koyunun içinden seçti. Besmeleyle çaldı bıçağı. Ailesi için kestiği adağı parçalayıp, paketlere doldurdu ve doğruca evin yolunu tuttu. Akşam karanlığına kadar etleri küp

şeklinde doğrayıp, bir güzel terbiyeledi. Piknik malzemelerini, bez torbalara yerleştirdi. İşini eksiksiz yapmanın huzuruyla telefona sarıldı.

– Hocam, hayırlı akşamlar. Görev tamam. Annem, babam için bir koyun kurban ettim. Etleri ve piknik malzemelerini hazırladım. Yolda içecek bir şeyler ve ekmek aldık mı, gayrı gerisi tamam?

– Aferin! Sözümüzden çıkmıyorsun. Fizmat'ın müdürünü, esnaf Hüseyin ağabeyi ve bir kaç arkadaşı ara, yarın Aksay'ın önünde saat onda buluşalım.

– Tamam Hocam. Hayırlı geceler.

Yeni bir güne yorgun bir şekilde başlamıştı. Yoldan bir taksi çevirip, piknik malzemeleri ile birlikte okula ulaştı. Ekip tamamdı. Hüseyin Ağabeyin gelmesiyle birlikte yolculuk başladı. Eşrefpaşa eşrafından olan ağabeyimiz, kendinden emin bir şekilde:

– Beyler, ne tarafa sürüyoruz, deyince.

Yüzünden gülücükler eksik olmayan, saçlarına ak düşmüş Hocam:

– Kız Lisesi'ne sür. Bu hafta da okul bahçesinde piknik yapalım.

– Hoppala, o da nereden çıktı? Medio, Almarasan gibi göze ve gönle hitap eden yerler varken, okulun bahçesinde ne işimiz var? Nerden çıktı bu okul işi?

– Bilmiyorum beni oralara çeken bir şeyler var. Hissediyorum ama şimdilik anlatamam.

– Peki, tamam bastık (müdür) sensin. Bize de gaza basmak düşer. Ya Allah, Bismillah! Kemerleri bağlayın, sadakaları toplayın, yola çıkıyoruz.

Yarım saatlik bir yolculuğun sonunda araba Talgar'a girdi. Tek katlı ve geniş yolların hâkim olduğu ilçede; baharın

gelmesiyle ağaçlar bayramlıklarını giymiş, bazı evler ve kamu binaları beyaza boyanmıştı. Kuşlar en güzel nağmeleriyle yol boyunca bizlere eşlik etti. Okula iyice yaklaştığımız bir anda.

– Arkadaşlar, fark ettiniz mi?

– Neyi, Hocam?

– Hissetmediniz mi? Buranın havası değişmiş. Sanki Efendimiz Muhammet Mustafa (s.a.v.) buraları ziyaret etmiş. Onun gül kokusu etrafa yayılmış.

– Hocam, bahar geldi. Bu güzellikler ve gül kokuları ondandır. Size öyle gelmiştir. Biz bir şey göremedik.

Az sonra okulun heybetli gıcırdayan demir kapısı göründü. Bekçiye selam verip içeriye girdiler. Bahçede elma ağaçlarının bulunduğu yeşil alana otağlarını kurdular. Malzemeleri çıkartırken, kendi kendine hayıflandı: "Buranın ne özelliği, ne de güzelliği var. Şimdi, buraya gelmenin ne anlamı var. Sanki Medio'nun suyu çıktı!" Topladığı dal parçalarıyla, mangal ateşini yaktı. Oluşan közün üzerine şişleri dizmeye başladı. Yağların cızırtıları artıkça, acıktıklarını anladılar. Patlıcan ve biberleri harlı ateşte ağızlara layık bir şekilde közledi. O sırada okul muallimlerinden Ceyhun Bey çıktı geldi.

– Hocam, hoş geldiniz! Bu ne sürpriz.

– O! Hemşerim, nasılsın? Nasipte seni de görmek varmış.

– Elhamdülillah, iyiyiz. Dersler, toplantılar, okul, bir koşturmacadır gidiyor işte. Bir taraftan eğitim, diğer taraftan tadilat, tamirat. Zamanın nasıl geçtiğini anlayamıyoruz bile? Durdurabilene aşk olsun. Şunun şurasında tatile bir-iki ay kaldı. Yine bitti koskoca bir yıl.

Hocam daha fazla sabredemedi ve sofra hazırlanırken, tez canlılığıyla sordu:

– Bu günlerde talebelerden veya belletmenlerden Efendimizi gören oldu mu?

Hemşerimin yüz ifadesi birden bire değişti. Hiç beklemediği bir soruyla karşılaştığı çehresinden okunuyordu. Biraz dalgınlaştı. Etrafına şöyle bir bakındı. Sıkılarak da olsa:

– Şey, evet hocam. Dün gece zaten belletmenlerden birisi görmüş. Fahr-ı Kainat Efendimiz okulumuza teşrif buyurmuş. Okulumuzun bir bölümünü, bazı sınıfları ve bahçemizi gezdikten sonra memnuniyetini tebessüm ve hayır dualarıyla bildirmiş. "**Siz hizmetinize devam edin. Yapılanlardan razı ve hoşnudum.**" demiş.

Olanları bir bir dinlerken; az önce makaraya sardığı için kendinden utandı ve: " Vay be, keramet ehliymiş!" anlayamamışız diye hayıflandı. Sohbet koyulaştı. Şişler afiyetle yenildi. Çaylar yudumlandı ve ılık bir bahar günü keyifler çatıldı. Uzun bir muhabbet faslından sonra dönüş hazırlıkları başladı.

Eve geldiğinde akşam güneşi dinlenmeye çekilmek üzereydi. Güzel, neşeli, ibretli ve bol muhabbetli bir gün geçirmişti. İşin doğrusu biraz da yorulmuştu. Hanımla biraz hasbıhâl etti. Sütlü çayını içerken, yaklaşık bir aydır sesine hasret kaldığı; elleri nasırlı, başı oyalı, çilekeş annesi aklına düştü. Aramayalı neredeyse bir ay olmuştu?

– Alo, anneciğim nasılsın?

– Oğlum sen misin der demez, başladı ağlamaya. Bir anlam verememişti. Anneciği ağlıyordu. Zaten ne zaman yüzünü güldürebilmişti ki?

– Hayırdır anne! Neden ağlıyorsun?

– Sorma oğlum, sorma! Sorma başımıza gelenleri.

– Yalvarırım anlat anne. Kötü bir şeyler mi oldu? Nedir bu hâlin?

Ağlama sesi iyice artmış; kelimeler, hıçkırıklarla birlikte boğazına ilmek ilmek düğümlenmişti. Bir kaç dakika sonra, zor da olsa:

– Dün baban Balıkesir'den Tavşanlı'ya gelirken, bindiği otobüs şarampole yuvarlanmış. Altı kişi oracıkta Hakkın rahmetine kavuşmuş. Bir o kadar da yaralı.

– Evet, anne, yoksa.

– Yok yok! Çok şükür babanın fazla bir şeyi yok. Verilmiş sadakamız varmış, oğlum! Allah'a şükür! Ama gönül işte, dayanamıyor! Meraklanacak fazla bir şey yok. Burnu kırık, kolunda da biraz sıyrık var. Hepsi o kadar. Korkulacak bir şey yok, Elhamdülillah iyi. Şimdilik Tavşanlı'da hastanede yatıyor.

Telefonu kapatır kapatmaz: "İyi ki adak kesmişim, yoksa aman Allah'ım..." gerisini düşünmek bile istemedi! Babasını bağışlayan Rabbine şükretti. Bir müddet divanda oturdu ve tekrar telefona sarıldı. Olayı sıcağı sıcağına ahizenin diğer ucundaki Ramazan Hoca ile paylaştı. Hadiseyi kısaca nakletti. Ramazan Hoca "**Geçmiş olsun! Bize Söylettirilmiş**" dedi ve telefonu kapattı.

İKİ BABA BİR OĞUL

"Dostluk gündüz görünmez;
O, ateş gibi yalnız geceleyin parlar"
A. Ali Ural

Şık giyinmeyi kendine şiar edinmiş, hâl diliyle halkın ve öğrencilerin teveccühünü kazanmış; tatlı-sert mizacıyla gönüller de yer edinmiş; orta boylu, esmer, otoriter biriydi. Küçük siyah el çantasıyla özdeşleşmiş; gönüllere giden yolları iyi bilen titiz ve sözünün eri yiğit, mert bir Anadolu insanıydı. Mânevî büyüklerine saygıda kusur etmeyen, herkesin abisi ve biri Türkiye'de ikisi Kazakistan'da bulunan üç ailenin de biricik evlâtları, canciğer oğullarıydı. O nam-ı diğer iyilik babası bir beyefendi ve adıyla sanıyla meşhur Hüseyin Ağabey'di. Onunla Almatı'da harabe halindeki dil merkezinin tadilat ve tamiratı esnasında tanışmıştık.

İnsanların girmeye çekindikleri, terk edilmiş bir viraneyi andıran, küf kokularının hâkim olduğu, eski bir binayı, kısa bir sürede işçilerle birlikte adeta bir geline dönüştürmüştü. Allamış pullamış, beyazlara büründürmüştü. İçeriye girildiğinde pırıl pırıl bir mekan insanın içini ferahlatıyor, yüreğine ayrı bir heyecan aşılıyordu. O hep ilklerden olmuştu.

Şimdi sıra şirin bir vilayet olan, Kazak nüfusunun yoğun olduğu Cambul'daydı. Millî mânevî değerleri fazla dumura uğramamış; Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ı birbirine bağlayan kavşağın tam ortasında yer alan; Evliya Ata'nın,

Karasaç Ana'nın, ünlü ozan Cambul Jabayev'in adının verildiği, Talas meydan savaşına şahitlik etmiş bu aziz topraklara müdür olarak tayin edilmişti. İşte sırlı hayat hikâyesi de böyle başlamıştı.

O günlerde Cambul Milli Eğitim Müdürü olan Mamaşev Bey rahatsızlanınca, acilen hastaneye kaldırılmış. Ağabeyimiz ayağının tozuyla hem tanışmak, hem de geçmiş olsun dileklerini iletmek için gönlünden geçenleri bir buket kırmızı gül yaptırıp, kaldığı hastaneye doğru yola çıkmış. Mamaşev Bey bir yandan rahatsızlığının verdiği elemlerle tarifi mümkün olmayan acılar içinde kıvranırken; diğer taraftan da o günlerde kaybettiği büyük oğlunun derin üzüntüsüyle yıkılmış bir vaziyettedir. Kapıda uzaklardan gelen misafiri görür görmez:

– Oğlum, oğlum geldi! diyerek, hıçkırıklarla hasta yatağından doğrulur ve yıllardır beklediği kahramanı bulma edasıyla boynuna sarılır.

Bir anda hasret türküleri biter ve yerini sıcak gözyaşları alır. Sıcak damlalar, dakikalar geçtikçe, yerini koyu bir sohbet faslına bırakır. Kalıcı dostluk temelleri böylece hastane odasında bir ranzada atılır.

Dudaklarından şu sözcükler dökülür:

– Allah (c.c.) bir oğlumu aldı. Onun yerine, seni gönderdi. Sen benim bundan sonra öz oğlumsun der ve bağrına basar.

Bu tanışmanın akabinde bir evlâdın üstüne düşenleri bihakkın yerine getirir ağabeyimiz. Ziyaretlerini sıklaştırır. Mamaşev Bey'in can yoldaşı; Ermeni kökenli, çalışkan ve maharetli bir hanımefendidir. Onunla yakından ilgilenir. Artık bir Ermeni annesi ve bir Kazak babası vardır, evliyalar diyarında.

Baba-oğul hemen işe koyulur ve okul açmak için gerekli işlemleri başlatırlar. Böylelikle kökleri çok eskilere dayanan Kazak-Türk dostluğu iyice perçinleşir ve meyveye durur. Gökten

Allah'ın izniyle üç elma düşer; biri erkek lisesi, biri kız lisesi ve diğeri de ekonomi koleji olarak. Bu mümbit topraklarda yılların hasretini dindirmek üzere eğitim-öğretime açılır.

Habersizce, gecenin bir yarısında geldiğimiz Mamaşev Bey'in evinde; üç okul müdürüyle soluksuz dinlemiştik, baba-oğul hikâyesini. Çaylar içildi, sohbetler edildi ve ayrılık vakti geldi.

Biz evlerimize dönmeyi düşünürken, Hüseyin Bey:

– Haydi, sizleri ikinci babama götüreyim, demez mi...

Şaşkınlıkla bir ona, bir de saatime baktım. Gecenin on ikisiydi. Ertesi gün yapmam gereken yığınla iş vardı. Kısa bir bakışma faslından sonra:

– Peki, sen bilirsin! Ne de olsa senin arabayla geldik, dedim.

Tozlu ve şose yollardan hızlıca geçerek, geniş avlusu olan bir evin önünde durdu. Ortalıkta sadece ayak seslerimiz duyuluyordu, zifiri karanlıkta.

Avlu kapısına yaklaştık.

– Tak, tak. Kimse yok mu? Tak, tak.

Birden avluya bakan odanın ışığı yandı ve derinden bir ses:

– Kim var orda?

– Biziz baba. Hırsız falan değil, ben Hüseyin!

İsmi duyan fırladı, gece kıyafetleriyle. Bir feryat koptu. Ev halkı çıkış almış yarışçılar gibi hep beraber avluya akın etti. Kimisi boynuna sarılıyor, kimisi de ellerine. Bir anda bayram yerine döndü ortalık. Mutluluk gözyaşları sel oldu aktı. Ahıska'lı anne göz pınarlarından süzülen damlaları yazmasının içiyle silerken, kendini tutamadı ve:

– Evlâdım nerde kaldın? Bize bu kadar acı çektirmeye ne hakkın var? Günlerdir yolunu gözledik. Seni çok özledik, derken,

Yaşlı baba onu kıskanırcasına:

– Oğlumu bana bırak. Ben de birazcık hasretlik gidereyim. Sen, hemen içeriye geç. Bir şeyler hazırla. Yoldan geldiler, açtırlar. Haydi, biz de içeri geçelim. Dışarısı serin, sizleri de üşütmeyelim.

Önde onlar arkada biz içeriye girdik.

Osmanlı torunlarından yüreği ve bileği güçlü mert baba kendinden emin bir şekilde:

– Bu bileği şimdiye kadar büken olmadı, dedi ve başladı yaşadıklarını anlatmaya.

Cesur, gözü pek, yılların ve geçmiş dönemdeki eziyetlere ve her türlü dayatmalara rağmen dimdik ayakta kalmış. Yüzündeki kırışıklıklara ve ilerlemiş yaşına rağmen bizim gibi gençleri cebinden çıkartacak güçte. Başladı Köroğlu'ndan dem vurmaya; şair ruhlu, karayağız baba. Anlattı, ağladı. Ağladı, ağlattı. Dörtlükler döküldü, yanık dudaklarından. Aslında fazla söze ne hacet; çektiği sıkıntılar, gördüğü işkenceler yüzündeki grift çizgilere kazınmıştı. Yıllara ve zulümlere meydan okurcasına dimdik ayaktaydı; Osmanlı torunu olan baba. Hazırlanan yemeklerin tadına bakmakla yetindik. Ne içmeye, ne de yemeye yer kalmıştı. Çaylarımızı yudumladık ve gecenin ikisinde uğurlandık.

O gece bizler için aydınlık bir gelecek olmuştu. Bu samimiyet, bu sıcak ilgi, bu misafirperverlik bizleri derinden etkilemiş ve fazlasıyla kıskanmıştık. Hal dili ve samimiyet meğer ne bulunmaz birer hazine ve paha biçilmez metaymış! **Bu dünyada üç babalı (Bir Türkiye'de iki Kazakistan'da) olmak kolay değil. Bunlar bizim bildiklerimiz. Kim bilir, gönül erlerinin daha kaç babaları ve tahayyül edemedikler kaç evlâdları var, bu cihanda?**

GÖKTEN RAHMET YAĞARKEN

Şubat ayının bir pazar sabahı gökten çisil-çisil rahmet yağarken, tatlı bir koşuşturmaca yaşanıyordu; geniş ve yemyeşil okul bahçesinde. Herkes sabahın erken saatlerinden itibaren salondaki yerini çoktan almıştı bile! 150 civarında öğrenci velisi, öğretmenler, belletmenler salonu tıka basa doldurmuş, bir grup ise ayakta kalmıştı. Müdürümüz, günler öncesinde kafasında yoğurduğu duygu ve düşüncelerini mükemmel Kazakça'sıyla birleştirip, akıcı bir üslupla dinleyicilere şeker şerbet gibi sunması gönüllerde makes bulmuştu. İçli yürek sözleri, duygu dolu kelimelerin sırtına yüklenmiş; bekleşen sinelere, pür dikkat kesilen gözlere sirayet etmiş, canlılık vermişti.

Önce okulumuzun başarıları, yapılan sosyal ve sportif faaliyetler ve genel işleyişi hakkında bilgiler sunuldu; kısa ve öz olarak. Bu velût ve mümbit topraklarda açılan ilim yuvalarının gelecekteki rolü ve istikbalin devlet adamlarını yetiştireceği anlatıldı; somut örneklerle. Okulların halka mâl olduğu, en iyi yatırımın eğitime ve insana yapılan yatırım olduğu veciz bir Çin atasözü ile ifade edildi.

Türkiye'ye giden velilerden birisi ise: "Biz gittik-gördük. Orada öğretmen ve belletmenler, okulların ısınma, su, elektrik gibi problemleriyle değil; sadece eğitim-öğretimle meşgul oluyorlar. Kalan bütün işleri ise eğitime gönül veren fedakâr işadamları yapıyor." diye anlattı, kendine özgü lisanıyla.

Başka bir veli ise kalbinin derinliklerinden gelen hisleri, dilinden dökülen teşekkür kelimeleriyle şöyle aktarıyordu: "Oğlum Türkiye'de okuyor ve bütün masraflarını hayırsever bir işadamı karşılıyor." ilk veren kişi olmanın mutluluğunu yaşayan başka bir veli ise; "**Biz Kazağız! Bu evlâtlar bizim, bu okullar hepimizin, gelin bir olalım, birlikte destek verelim.**" derken, kendi halince tarifsiz bir sevinç yaşıyordu.

"Hayırlı işlerde acele ediniz" hadis-i şerifi bir an kulaklarımda yankılanmaya, uğuldamaya başladı. Eller ardı ardına kalkıyor, herkes az da olsa bir şeyler vermenin heyecanı ve süruruyla coştukça coşuyordu. Bir arkadaş söylenen rakamları beyaz bir kâğıda aktarırken; "Acaba bu bir kurtuluş reçetesi mi?"diye düşündüm. Öyle bir tablo meydana gelmişti ki! Bu anı anlatmak için kelimeler kifayetsiz, sözler yetersiz kalırdı.

"Bir Koreli ben de varım!"diyerek, verenler kervanındaki müstesna yerini çok geç kalmadan aldı. O sırada, başka bir veli: "Benden 20 ton asfalt, kendi kamyonumla getiririm." derken, adeta yüreğine sevgiden bir yol kuruyordu. Orta yaşlı bir veli yaşadıklarını şöyle anlattı kısaca: "**Geçen yıl Almatı'daki Fizmat Lisesi'nin mezuniyet törenine katıldım. Bilim müsteşarı, Kazakistan'da şu anda 28 fabrika işliyor, deyince şaşırdım ve hayrete düştüm. Sonradan öğrendim ki; bunlar tıkır tıkır işleyen 28 Kazak-Türk Lisesiymiş!**"

Kazak-Türk-Özbek-Koreli-Rus herkes coşmuştu. Belki diller, dinler, kültürler, renkler, meslek ve cinsiyetler ayrıydı. Fakat gaye birdi. "Halka hizmet, Hâkka hizmettir." parolasıyla kurulan ve dünyanın yüzyıllardır hasretle beklediği, hoşgörü ve sevgi okullarına destek olmak, onlara omuz vermekti. Verenler, veriyordu! Veremeyenler ise boyunları bükük, iki büklüm bir şekilde, bir şeyler verememenin ezikliğini yüreklerinde

hissediyorlardı. Kimi masanın altına, sağına-soluna bakınıyor, kimisi de alnından boşalan terleri siliyordu.

Bir an cebimi yokladım. Şahadetnamemin (kimlik) içinde bir miktar vardı. Fakat bir türlü elim varmıyordu! Çünkü o gün pazara gitmeyi ve haftalık ihtiyaçlarımı tedarik etmeyi düşünüyordum. "Vereyim mi- vermeyeyim mi?" diye nefsimle sıkı bir pazarlığa girerken, hayatının baharında olan genç ve dinamik İngilizce öğretmeni ileriye atılarak: "Herkesin coştuğu bir günde, ben de bir şeyler vermek istiyorum. Benden de bu kadar!" deyince içimde bir eziklik, bir burukluk hissetmiştim. Yine ilk olamamıştım. Hemen kararımı verdim ve cebimdeki akrepten kurtuldum. Şimdi benim ismim de o beyaz sayfada yazılıydı.

Şimdi coşma sırası öğretmenlere gelmişti. Kandan-irinden deryaları aşan eğitim ordusunun gönüllü neferlerinin maddî engellere takılıp kalması düşünülemezdi bile! Nitekim öyle oldu. Her yerde önde oldukları gibi bu yarışı da önde bitirdiler.

Son nokta konulmak üzereyken. Ne olduysa, tam o sırada oldu. Seksenine merdiven dayamış, ak saçlı, nur yüzlü, eli öpülesi ninem yavaş yavaş ön sıralara doğru yaklaştı. Kuşağının arasından çıkarttığı çıkının içinde kalan ve belki de bir aylık nafakasına yetecek, buruşuk kağıt paraları titrek elleriyle uzatırken: "**Herkes bir şeyler vadediyor. Verirler mi, vermezler mi? Bilemem! Ben emekliyim ve iki oğlum burada okuyor. Sizin verdiğiniz terbiyeden de, bilimden de razıyım. İstediğim gibi bilimli ve edepli iki evlât yetişiyor. Benim aylığım 3500Tg. 3000Tg'sini çocuklarımın iaşe ve okul masrafları için her ay sizlere veriyorum. Çorbada bizim de tuzumuz olsun. Son param olan 500Tg'yi de lütfen kabul edin.**" deyince, duygu yüklü bulutlar çoktan salonu kapladı. Dışarıda yağan yağmur damlacıkları adeta göz yaşlarına dönüşmüştü.

Taşlaşan kalbimi eritti. Gözler buğulandı ve gönül gözlerindeki aysbergler erimeye başladı. Yağmurun bereketi sağanak sağanak çoktan içeriye aksetmiş ve yıllar öncesinden ekilen tohumlar filizlenmeye yüz tutmuştu. O gün herkes gücünün yettiği oranda, bu seferberliğe katkıda bulunarak; vermenin hazzını doya doya yaşamıştı.

Yesevilerin, Abayların, El-Farabilerin yaşadığı bu aziz topraklarda yüzlerce irili-ufaklı hadiseye şahit oldum. Fakat, duygu yüklü bir pazar sabahı yaşadığım bu müthiş hadiseyi hem tarihin altın sayfalarına kaydetmek, hem de yaşananları destanlaştırmak için sıcağı sıcağına kaleme almaya karar verdim. Çünkü, toplantının akabinde tarifi mümkün olmayan duygular tüm bedenimi çepeçevre sarmıştı. Bir arkadaşın, "Bu olay yazılmalı!", başka bir arkadaşın "Bu yazıyı dergi sütunlarında sizin imzanızla okur gibi oldum!" demesiyle harekete geçtim ve kırık-dökük ifadelerimle sizlere sunmayı bir görev addettim.